

Nørrebro Samles På Banen: Et mødestedsprojekt på Nørrebro, København

– En baselinerapport fra forskningsprojektet
'Mødesteder som løftestang for social mobilisering
i udsatte boligområder'

Christine Benna Skytt-Larsen, Anna Romby Nielsen og Anne Gravsholt Busck

Titel

Nørrebro Samles På Banen: Et mødestedsprojekt på Nørrebro, København – En baselinerapport fra forskningsprojektet 'Mødesteder som løftestang for social mobilisering i udsatte boligområder'

Forfattere

Christine Benna Skytt-Larsen, Anna Romby Nielsen og Anne Gravsholt Busck

Bedes citeret

Skytt-Larsen, C.B., Nielsen, A.R. og Busck, A.G. (2024): Nørrebro Samles På Banen: Et mødestedsprojekt på Nørrebro, København – En baselinerapport fra forskningsprojektet 'Mødesteder som løftestang for social mobilisering i udsatte boligområder'. IGN rapport, marts 2024. Institut for Geovidenskab og Naturforvaltning, Københavns Universitet, Frederiksberg. 34 s. ill.

Udgiver

Institut for Geovidenskab og Naturforvaltning
Københavns Universitet
Rølgædsvej 23
1958 Frederiksberg C
ign@ign.ku.dk
www.ign.ku.dk

Ansvarshavende redaktør

Vivian Kvist Johannsen

Faglig kvalitetssikring

Lasse Møller-Jensen, IGN
Ansvaret for udgivelsens indhold er alene forfatterens

ISBN

978-87-7903-923-0 (web)

Layout og illustrationer

Kent Pørksen

Forsideillustration

MASU Planning

Fotos

Anna Romby Nielsen

Publicering

Rapporten er publiceret på www.ign.ku.dk

Gengivelse er tilladt med tydelig kildeangivelse

Skriftlig tilladelse kræves, hvis man vil bruge instituttets navn og/eller dele af denne rapport i sammenhæng med salg og reklame.

NØRREBRO SAMLES PÅ BANEN

Et mødestedsprojekt på Nørrebro, København

En baselinerapport fra forskningsprojektet 'Mødesteder som løftestang for social mobilisering i udsatte boligområder'

Kort 1: Oversigtskort over Nørrebro. Matrikelgrænser for AKB Lundtoftegade og AKB Titanparken markeret med blå.

1 Introduktion

Nærværende rapport præsenterer et baselinestudie af projektet *Nørrebro Samles På Banen* og dets to mødestedsprojekter *Bevægelsestorvet* i Lundtoftegade og *Boldspilslaboratoriet* i Titanparken på Nørrebro i København (se kort 1). *Nørrebro Samles På Banen* er ét af fire overordnede projekter i Realdania og Lokale og Anlægsfondens program 'Fælles Rum'. Programmet har til formål at skabe større sammenhængskraft og social balance ved at medfinansiere etableringen af nye fysiske mødesteder i udvalgte danske boligområder, der politisk karakteriseres som udsatte. Disse nye mødesteder opføres med den hensigt at skabe nye møder og relationer mellem mennesker fra forskellige boligområder og med forskellige socioøkonomiske ressourcer via aktiviteter, der fremmer deltagelse i fritidsliv, uddannelse og beskæftigelse (Realdania, 2018).

Baselinestudiet er en delleverance fra det 8-årige forskningsprojekt 'Mødesteder som løftestang for social mobilisering i udsatte boligområder', der er

finansieret af Realdania, Lokale og Anlægsfonden samt Københavns Universitet. Forskningsprojektet gennemfører dybdegående undersøgelser af fem specifikke mødestedsprojekter – fra planlægning over etablering til ibrugtagning, og diskuterer på denne baggrund fysiske mødesteders potentiale for at styrke social sammenhængskraft på tværs af boligområder og socioøkonomiske skel.

I rapporten præsenteres først en beskrivelse af forskningsprojektets anvendte metoder og interviewede aktører efterfulgt af en beskrivelse af det overordnede projekt *Nørrebro Samles På Banen*. Herefter følger to kapitler, der behandler de enkelte mødestedsprojekter hver for sig. Kapitel 2 beskæftiger sig med mødestedsprojektet *Bevægelsestorvet* i AKB Lundtoftegade, mens kapitel 3 beskæftiger sig med *Boldspilslaboratoriet* i AKB Titanparken. Rapporten rundes af med en overordnet konklusion på projektet *Nørrebro Samles På Banen* og en sammenligning af de to speci-

fikke mødestedsprojekter. Til sidst i rapporten gives en kort beskrivelse af forskningsprojektets aktiviteter.

Baselinestudiet er udarbejdet af Christine Benna Skytt-Larsen, Anna Romby Nielsen og Anne Gravsholt Busck fra Institut for Geovidenskab og Naturforvaltning, Københavns Universitet. Ydermere har Josefin Maria Hilton, Trine Agervig Carstensen og Viktor Schou Konglevoll bidraget til indsamling af data.

1.1 Anvendte metoder

Baselinestudiet, der præsenteres i denne rapport, er baseret på desktop research og feltstudier i sommeren, efteråret og vinteren 2023, hvor de kommende mødesteder stadig var i planlægningsfasen. I de kommende år vil der gennemføres opfølgende feltundersøgelser for at følge udviklingen over tid, både undervejs i den fysiske byggeproces og efterfølgende, når projekterne er realiseret og borgerne tager mødestederne i brug. De allerede gennemførte feltstudier har benyttet sig af nedenstående metoder til indsamling af data.

1.1.1 Observationsstudier

I hvert af de to boligområder – Lundtoftegade og Titanparken – er lavet observationer af stederne, hvor de nye mødesteder skal opføres, samt af alternative mødesteder i lokalområderne. Over sensommer og tidligt efterår 2023 blev der således foretaget seks eller syv observationer á 15 minutter af stederne for de to kommende mødesteder hhv. *Bevægelsestorvet* og *Boldspilslaboratoriet* og fem observationer á 15 minutter på andre alternative mødesteder i de to lokalområder. Observationsstudierne blev foretaget både på hverdage og i weekenden og på forskellige tidspunkter af dagen (formiddag, frokosttid, eftermiddag og tidlig aften). Observationerne er foretaget for at give et indtryk af den nuværende brug af og sociale møder i lokalområderne, for på denne baggrund at kunne vurdere lokalområdernes beskaffenhed, behov for nye mødesteder samt de nye mødesteders potentiale.

1.1.2 Brugerundersøgelse

Samtidig med observationsstudierne blev der gennemført en mindre spørgeskemaundersøgelse blandt 12 tilstedeværende personer i lokalområdet ved Lundtoftegade. Spørgsmålene i denne undersøgelse omhandlede personens brug af lokalområdet samt deres viden om og forventet brug af det kommende mødested, *Bevægelsestorvet*.

1.1.3 Beboerundersøgelse

I efteråret og vinteren 2023 foretog vi en spørgeskemaundersøgelse blandt beboerne i de to boligområder. Der blev indsamlet 55 besvarelser i Lundtoftegade og 58 besvarelser i Titanparken. Denne undersøgelse omhandlede beboernes

nuværende brug af eksisterende mødesteder i deres lokalområde, deres tanker om opførelsen af det nye mødested, samt en kortlægning af generelle baggrundsinformationer. Desuden spurgte vi ind til beboernes involvering i planlægning- og projektaktiviteter, samt deres forventninger til det kommende mødested. Ydermere blev respondenterne spurgt, om vi måtte kontakte dem igen for et opfølgningsinterview. I forskningsprojektets kommende feltfaser vil et udvalg af disse respondenter således blive kontaktet for mere dybdegående kvalitative interviews.

1.1.4 Interviews med nøgleaktører

I løbet af efteråret 2023 har vi gennemført seks kvalitative semistrukturerede interviews med syv nøgleaktører med tilknytning til mødestedsprojekterne i *Nørrebro Samles På Banen*. Nøgleaktørerne blev udvalgt på baggrund af deres relation til projektet og deres formodede viden om følgende specifikke temaer i projektet: 'Faciliteten' - de fysiske steder for de kommende mødesteder; 'faciliteringen' - driften og aktiveringen af de kommende mødesteder, samt 'processen' - planlægningsprocessen, beboerinvolvering, samarbejde mellem aktører og juridiske faktorer.

Aske Tybirk Kvist, erhvervs-ph.d.-studerende og projektleder for fodboldklubben **Nørrebro United**. Sammen med Søren-Emil Schütt initiativtager til *Nørrebro Samles På Banen* og ansøgningen om finansiering gennem 'Fælles Rum'-puljen. Bor selv på Nørrebro i et alment boligbyggeri (dog hverken Lundtoftegade eller Titanparken). Startede i Nørrebro United projektet 'Baggårdsbold', der senere er blevet udviklet til *Nørrebro Samles På Banen* og 'Brobold'-projektet, der involverer flere Københavnske fodboldklubber. Interviewet med Aske bidrager til såvel viden om processen, faciliteten og faciliteringen i forbindelse med både *Bevægelsestorvet* i Lundtoftegade og *Boldspilslaboratoriet* i Titanparken. Foruden et indledende uformelt interview 17. august 2023, blev Aske interviewet 14. september 2023.

Mette Søgaard Laier, byggeprojektleder i **KAB** og specifik byggeherrerrepræsentant på gårdrummene i Lundtoftegade. Er netop kommet ind i projektet og har derfor ikke så meget viden om stedet endnu. Mest fokus på den store plan om at renovere alle gårdrum med blandt andet LAR-projekter i alle AKB Lundtoftedades gårdrum. Interviewet med Mette bidrager primært til viden om processen. Mette blev interviewet sammen med Sofie La Cour Mosegaard 27. november 2023.

Mike Brandt, udviklingskonsulent, **Kultur- og Fritidsforvaltningen**, Københavns Kommune. Administrer anlægspuljer, der er afsat for at mobilisere foreningslivet i kommunen. Er primært involveret i projektet om *Bevægelsestorvet* i Lundtoftegade.

Interviewet med Mike bidrager primært til viden om planlægningsprocessen herunder samarbejdet mellem de forskellige aktører. Mike blev interviewet sammen med Tobias Illum 20. november 2023.

Sofie La Cour Mosegaard, chefkonsulent i **KAB** og projektleder på *Nørrebro Samles På Banen*. Sofies arbejde består primært i at understøtte og sparre med ejendomsledere og driftschefer i de enkelte boligområder; og at være med til at udvikle i forhold til **AKB Københavns** organisationsbestyrelse. Har arbejdet med AKB København siden 2020. Interviewet med Sofie bidrager med viden omkring processen og samarbejdet mellem de forskellige aktører. Sofie blev interviewet sammen med Mette Søgaard Laier 27. november 2023.

Sune Oslev, partner i **MASU Planning**; rådgiver for såvel *Bevægelsestorvet* i Lundtoftegade som *Boldspilslaboratoriet* i Titanparken. MASU Planning er en landskabsarkitekttegnestue, hvis arbejdsopgaver spænder fra strategisk byudvikling til byrums- og landskabsdesign. MASU Plannings projekter handler ofte om at skabe gode offentlige eller offentligt tilgængelige rum, der giver mulighed for sociale møder. MASU Planning er rådgivende virksomhed på de andre gårdumsprojekter i Lundtoftegade og overtog i 2021 mødestedsprojektet *Bevægelsestorvet* fra et andet rådgivningsfirma, der havde overskredet budgettet. Desuden har MASU Planning været rådgiver på *Boldspilslaboratoriet* i Titanparken gennem hele dette mødestedsprojektet levetid. Interviewet med Sune bidrager primært til viden om faciliteterne og en smule om processerne bag. Sune blev interviewet 13. november 2023.

Søren-Emil Schütt, tidligere forperson for **AKB Lundtoftegade** og projektleder for beboerinvolveringsprocessen i *Titanparken* i forbindelse med *Nørrebro Samles På Banen*. Er desuden, bestyrelsesmedlem i Nørrebro United og Brobold, bestyrelsesmedlem i AKB København, suppleant i BLs første kreds samt udviklings- og projektleder i Til Vægs, en forening, der arbejder med kunst, arkitektur og sociale byrum. Sammen med Aske Tybirk Kvist var Søren-Emil initiativtager til *Nørrebro Samles På Banen* og ansøgningen om finansiering gennem 'Fælles Rum'-puljen. Har boet i Lundtoftegade i 15 år. Interviewet med Søren-Emil bidrager med viden om processen, faciliteten og faciliteringen i forbindelse med både *Bevægelsestorvet* og *Boldspilslaboratoriet*. Foruden et uformelt interview 17. august 2023, er Søren-Emil blevet interviewet 11. september 2023 og 30. november 2023.

Tobias Illum, udviklingskonsulent, **Kultur- og Fritidsforvaltningen, Københavns Kommune**. Arbejder primært med at anlægge baner til Brobold-projektet. Tobias har siddet i DBU Københavns bestyrelse i 10 år

og er fodboldinteresseret. Er primært involveret i *Boldspilslaboratoriet* og har blandt andet arbejdet med at skaffe yderligere kommunale tilskud til projektet via en tværforvaltningsmæssige arbejdsgruppe. Interviewet med Tobias bidrager primært til viden om planlægningsprocessen og samarbejdet mellem de forskellige aktører i forbindelse med *Boldspilslaboratoriet* i Titanparken. Tobias blev interviewet sammen med Mike Brandt 20. november 2023.

1.2 Nørrebro Samles på Banen

Projektet *Nørrebro Samles På Banen* bygger på en delt vision mellem den lokale fodboldklub Nørrebro United og almene boligforeninger under AKB København. Formålet er at forbedre udsatte borgeres adgang til idræt, sundhed, fællesskab og medborgerskab og styrke fællesskabet i byen. Ved at åbne og omdanne almene boligforeningers gårdum og samtænke dem med foreningsidræt, er intentionen med *Nørrebro Samles På Banen* at bringe mennesker sammen henover oplevede fysiske og socioøkonomiske skel ved at invitere udefrakommende ind og samtidig sikre, at de lokale beboere føler sig hjemme.

Projektet er forankret hos de lokale boligforeninger, AKB Lundtoftegade og AKB Titanparken, og fodboldklubben Nørrebro United, som ud over at stå for den konkrete organisering også har ageret tovholder på udviklingen af projektet. *Nørrebro Samles På Banen* bygger videre på et allerede etableret samarbejde mellem Nørrebro United og AKB Lundtoftegade om foreningsfodbold på en af boligforeningens boldbaner (boldburet ved blok D). For at kunne nedbringe fodboldklubbens lange venteliste og tilgængeliggøre foreningsidræt for børn fra mindre ressourcerstærke familier, søgte foreningerne midler via Realdania og Lokal- og Anlægsfondens pulje 'Fælles Rum' (Kvist & Schütt, 2021). I 2020 fik projektet bevilget 5,5 mio. DKK fra 'Fælles Rum'-puljen (Realdania, 2020).

Projektorganiseringen er mangefacetteret, både lokalt, men også i en overordnet ramme for boligsocialt arbejde. Ud over samarbejdet mellem Nørrebro United og de lokale boligforeninger, er der således indgået samarbejde med blandt andet Københavns Kommunes Kultur- og Fritidsforvaltning, KAB, Landsbyggefonden og Københavns Professionshøjskole. I denne forbindelse har også Københavns Kommune, Nordea-fonden og Københavns Professionshøjskole bevilget økonomiske midler til dele af projektet. De to kommende mødesteder *Bevægelsestorvet* i Lundtoftegade og *Boldspilslaboratoriet* i Titanparken er centrale projekter i *Nørrebro Samles På Banen*. Begge mødesteder har en boldbane som fundamentalt element, men inkluderer også faciliteter for andre aktiviteter. I de følgende 2 kapitler beskrives de to mødesteder hver for sig.

Boldburet ved blok D i Lundtoftegade bruges allerede af Nørrebro United.

2. Bevægelsestorvet i Lundtoftegade

Den almene boligafdeling AKB Lundtoftegade, beliggende i den vestlige del af Nørrebro på grænsen til Frederiksberg kommune, har været en hjørnesten i udviklingen af projektet *Nørrebro Samles På Banen*, og kommer til at lægge jord til ét af de to planlagte mødestedsprojekter, nemlig *Bevægelsestorvet*. Dette er det første og det største mødestedsprojekt i forbindelse med *Nørrebro Samles På Banen* og skal etableres i boligforeningens sydligste gårdrum (se kort 2). Intentionen er at skabe et mødested, der kombinerer boldspil, bevægelse og andre aktiviteter og på denne måde invitere såvel lokale beboere og besøgende ind i det nye mødested.

I dette kapitel vil AKB Lundtoftegade blive beskrevet, herunder den politiske og rumlige kontekst boligområdet eksisterer i. Derefter præsenteres den nuværende brug af forskellige mødesteder i lokalområdet - inklusiv det område, hvor *Bevægelsestorvet* skal etableres. Herefter beskrives visionerne, processen og forventninger til det nye mødested. Kapitlet rundes af med en kort konklusion.

2.1 Lokal rammesætning

Med 699 lejemål og knap 1500 beboere er AKB Lundtoftegade en af AKB Københavns større afdelinger. De syv boligblokke er opført i 1970 og skaber to og to en vinkel som omgrænser store grønne gårdrum. Boligblokkenes placering, manglende fodgængerfelter på Lundtoftegade, samt Bispeengbuen, en 6-sporet motortrafikvej opført kort tid efter boligbebyggelsen, bidrager, ifølge Københavns kommune, til, at bebyggelsen lukker sig om sig selv og at udefrakommende sjældent besøger boligafdelingen, medmindre de har et ærinde (Københavns Kommune, 2023). Dette til trods for, at der i gårdrummene findes et væld af faciliteter, herunder to daginstitutioner, et fælleshus med flere virksomheder tilknyttet, en café, en byhave, samt flere boldbure og legepladser. Disse faciliteters tilgængelighed varierer afhængig af, hvilket gårdrum, de er lokaliseret i (Nielsen, 2024a) og blandt andet derfor benyttes de i forskellig grad af såvel beboere som udefrakommende.

Lundtoftegades placering i denne del af Ydre Nørrebro betyder, at boligforeningen ligger i et område, der gradvist er blevet mere attraktivt for ressourcerstærke beboere. Både børnefamilier og studerende flytter mod området, og nye kulturtilbud, caféer og kreative miljøer flytter med (Landsbyggefonden, 2021). I området omkring det almene boligområde findes overvejende ejer- og andelslejligheder, og i nærheden ligger det velbesøgte grønne område Nørrebroparken. Sofie La Cour Mosegaard fra KAB går så langt som til at sige, at *"Lundtoftegade ligger jo efterhånden 'downtown' Nørrebro"*, hvilket giver et godt billede

af kvarterets voksende attraktivitet. Kvarteret omkring Lundtoftegade har, ifølge Aske Tybirk Kvist fra Nørrebro United, ikke samme stærke politiske kultur som indre Nørrebro, men aktivisme og en høj organiseringsgrad præger alligevel området, og i særdeleshed AKB Lundtoftegade. Men, foruden tilflytning af ressourcerstærke og politiske beboere, har Ydre Nørrebro også været præget af de bandekonflikter, som blussede op i slutningen af 2010'erne og igen i 2023. Undersøgelser viser således, at bandekonflikter er den vigtigste enkeltårsdag til, at beboere på Ydre Nørrebro overvejer, hvor og hvornår det er sikkert at færdes i byen (Landsbyggefonden, 2021).

2.1.1 Parallelsamfundshistorik

I 2010 indgik den daværende Regering Lars Løkke Rasmussen I en aftale om at udgive en såkaldt 'ghettoliste'. På baggrund af kriterier angående antal beboere, etnicitet, tilknytning til arbejdsmarked og kriminalitet, blev 29 almene boligområder defineret som 'ghettoområder'. Lundtoftegade var et af dem, og boligområdet figurerede på listen indtil kriterierne for 'ghettolisten' blev ændret i 2014. I 2018 blev kriterierne igen ændret, og Lundtoftegade kom tilbage på listen i 2018 og 2019, nu som 'parallelsamfund'. Samtidig med de nye kriterier fulgte en række sanktioner for boligområder, der fire år i træk havde stået på 'ghettolisten' (nu 'parallelsamfundslisten'). En af disse sanktioner var, at de pågældende boligområder skulle nedbringe andelen af almene familieboliger til max 40 % inden 2030 (Økonomi- & Indenrigsministeriet, 2018). Disse nye sanktioner fik stor bevågenhed, og er et fokuspunkt blandt vores interviewede aktører. Som Søren-Emil Schütt, tidligere forperson i AKB Lundtoftegade beskriver det *"folk [var] jo i virkeligheden grundlæggende angst for, hvad 'ghettoloven' havde af konsekvenser"*.

I 2020 var Lundtoftegade ikke længere på 'parallelsamfundslisten', men i 2021 præsenterede daværende regering Mette Frederiksen I en ny klassifikation kaldet 'forebyggelsesområder'. Disse områder minder umiddelbart om områder med betegnelsen 'parallelsamfund', blot er grænseværdierne sat lavere, så flere boligområder opfylder dem. Til gengæld er konsekvenserne ved at stå på 'forebyggelseslisten' mindre klart defineret, og boligområder på denne liste risikerer ikke samme sanktioner som områder på 'parallelsamfundslisten'. Lundtoftegade har indtil videre været på denne nye 'forebyggelsesliste' i 2021, 2022 og 2023. Ifølge Københavns Kommunes fremskrivninger, er der ikke udsigter til, at Lundtoftegade ryger af 'forebyggelseslisten' inden for en nærmere fremtid (Københavns kommune, 2023).

2.1.2 Lokale indsatser og beboernes organiseringsgrad

En række sociale og fysiske tiltag er igangsat igennem årene og flere er på vej. I 2018-2019 kørte en række særlige indsatser i AKB Lundtoftegade specifikt i forbindelse med boligafdelingens status som 'parallel-samfund' samt en områdefornyelse i Nordre Fasanvej Kvarteret (2013-2018). Sidstnævnte kvarter ligger ganske vidst i Frederiksberg Kommune, men grænser op til Lundtoftegade, og områdefornyelsen indebar blandt andet etablering af aktiviteter under Bispeengbuen, der, som nævnt, er umiddelbar nabo til AKB Lundtoftegade (Københavns kommune, 2023).

I 2017 startede en boligsocial helhedsplan administreret af AKB København, der blandt andet omhandlede AKB Lundtoftegade. Denne helhedsplan blev i 2021 slået sammen med en anden selvstændig plan for boligområder på indre Nørrebro, og blev til den nuværende boligsociale helhedsplan 'Nørrebrobyggerne'. Planen er finansieret af Landsbyggefonden, de involverede boligorganisationer samt Københavns Kommune og arbejder efter Landsbyggefondens fire indsatsområder for boligsociale indsatser; kriminalitetsforebyggelse, forhøjelse af uddannelsesniveaue, øget beskæftigelse samt en følelse af sammenhængskraft og medborgerskab (Teknik- og Miljøudvalget, 2020).

I 2023 blev en stor kommunal forandringsplan vedrørende AKB Lundtoftegade desuden fremlagt. Det overordnede mål med denne plan er at gøre AKB Lundtoftegade til et socialt bæredygtigt område samt at forhindre, at boligforeningen kommer tilbage på 'parallelsamfundslisten' (Københavns Kommune, 2023). Forandringsplanen består af 10 fremtidige og nuværende projekter, som spænder bredt både, hvad angår involverede aktører og størrelse. Foruden *Nørrebro Samles på Banens* mødestedsprojekt *Bevægelsestorvet* indgår en fornyelse af Parken ved Bispeengen, et nyt stort bofællesskab ved navn *Urbania*, LAR-projekter og infrastruktur på tværs af boligforeningen. Søren-Emil Schütt forklarer, at projekterne i forandringsplanen håndteres forskelligt og bearbejdes på demokratisk vis, men at de alle er en del af en større sammenhængende plan. Projekterne finansieres af blandt andet boligforeningen, private fonde, og den områdefornyelse, der startede i 2023.

I Lundtoftegade er der en generel fortælling om et stærkt beboerdemokrati og en aktiv bestyrelse. Landsbyggefonden (2021) skriver *"særligt i den største af helhedsplanens tre boligafdelinger, Lundtoftegade, har aktive beboere og afdelingsbestyrelsen de seneste par år sat en række nye initiativer i gang, som har styrket naboskabet og de sociale netværk"* (s. 14). Sofie La Cour Mosegaard beskriver desuden *"det stærke beboerdemokrati"* i boligafdelingen som noget *"helt*

unik" ligesom Aske Tybirk Kvist fortæller, at *"bestyrelsen var også meget engageret"* i forbindelse med opstart af fodboldtræning på kunstgræsbanen ved blok D, og at den daværende formand, Søren-Emil Schütt *"han var sgu bare altid nem"*. Aske er selv også positiv omkring måden tingene fungerer på i Lundtoftegade. Som han siger *"(..) jeg tror ikke, det er helt løgn, hvis jeg siger, at nogle af de ting, som vi har eksperimenteret med og arbejdet på i Lundtoftegade, jo nu er nytænkning af beboerdemokratiet, man forsøger at implementere over hele landet. Så selvom det kan være lidt svært at sige, så tror jeg da, at vi på en eller anden måde har manifesteret os selv som en ret progressiv stemme i forhold til det, vi har gjort. I forhold til nytænkning, i forhold til helt basic ting, hvordan kan man få flere med"*. At skabe en kollektiv samtale, hvor flere får mulighed for at deltage og ikke være bange for at tingene tager lang tid, som de har forsøgt at gøre i Lundtoftegade, er, ifølge Søren-Emil Schütt, en måde at arbejde på som er *"stik modsat den værktøjskasse, der ligesom blev tilbudt i 'ghetto-loven'"*. En måde, boligforeningen har arbejdet med dette, har været at ændre nogle af de klassiske set mere lukkede afdelingsmøder til åbne aktivismøder, og således forsøge at *"bryde med de formelle demokratiske rammer, og lave nogle rammer for mere hverdagsaktivisme. Og det er mit indtryk, at det som centralt greb fungerer rigtig godt (..) og at den siddende bestyrelse nu i en eller anden grad stadigvæk tænker sig selv som facilitator af processer og ikke som beslutningstager"*.

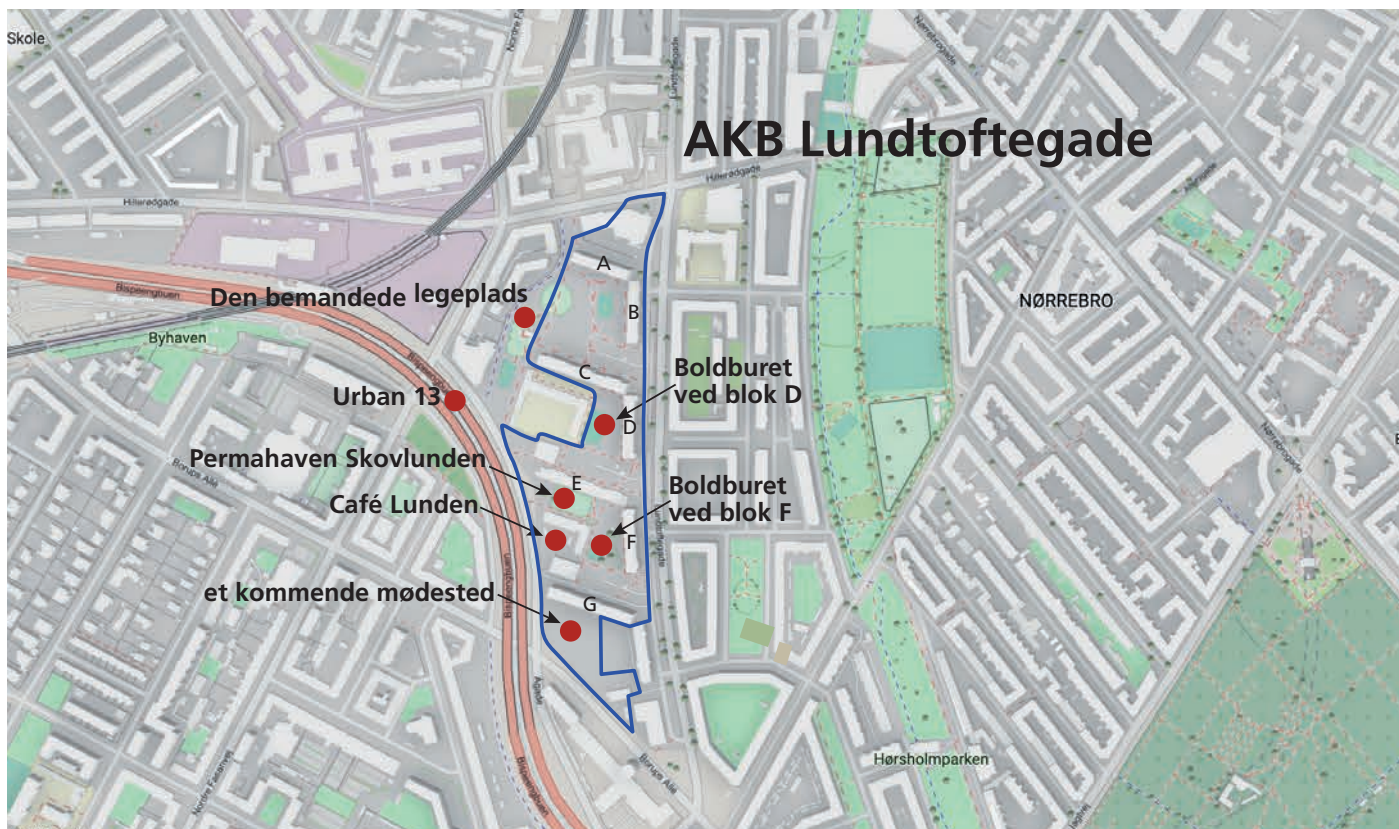
Tidligere var Lundtoftegade organiseret i de såkaldte blokråd, men pr. marts 2023 var blokrådet i boligblok G angiveligt det eneste råd, der stadig var aktivt (Afdelingsbestyrelsen AKB Lundtoftegade, 2023). Et blokråd, der ifølge Søren-Emil Schütt, har haft klare holdninger i forhold til gårdrummet foran blok G i hvilket *Bevægelsestorvet* skal etableres. Foruden dette råd findes der ifølge Søren-Emil Schütt *"40 arbejdsgrupper, der arbejder med alle mulige forskellige ting i Lundtoftegade, og 30 foreninger og sådan, så det er jo ikke sådan et helt dødt område"*.

2.2 Nuværende brug af lokalområdet - Lundtoftegade

Følgende afsnit indeholder en analyse af den nuværende brug af lokalområdet, herunder af det område, hvor mødestedsprojektet skal opføres. Analysen beskæftiger sig rent kvantitativt med hvor mange personer, der bruger områderne, men også hvornår de gør det, hvad de angiver som formålet med deres besøg samt hvorvidt stederne, som de står nu, bruges til at møde nye mennesker eller folk, som ikke bor i boligforeningen.

Analysen er baseret på de involverede aktørers beskrivelser af stederne, observationer, bruger- og beboerundersøgelsen. I forbindelse med sidstnævnte er det

Kort 2: Oversigt over mødesteder i og udenfor AKB Lundtoftegade. Boligforeningens matrikelgrænse er markeret med blå.

værd at pointere, at 40 % af de adspurgte beboere angav, at de slet ikke bruger deres lokalområde.

Foruden gårdrummet ved blok G, hvor *Bevægelsestørvet* skal anlægges, undersøges to boldbure (ved blok F og D) samt en café og en permahave, alt sammen steder beliggende på boligforeningens matrikel. Derudover analyseres brugen af Den bemandede legeplads Marius i Parken ved Bispeengen og Urban 13, begge områder der ligger lige uden for boligområdet (se kort 2). Selvom der ikke er foretaget observationer i Nørrebroparken beskrives denne til sidst, dels fordi parken bliver nævnt gentagne gange i beboerundersøgelsen, dels fordi parken indeholder den nærmeste større fodboldbane og således har en vis relevans i forbindelse med mødestedsprojektet.

For en uddybning af stedernes fysiske attributter samt adgangsveje og barrierer henvises til Nielsen (2024a).

2.2.1 Gårdrummet ved blok G – det kommende mødested

Bevægelsestørvet skal anlægges i boligforeningens sydligste gårdrum mellem blok G og plejecentret Aftensol. Gårdrummet er afgrænset af høje bevoksede hegn og blok G mod nord. Den eneste adgangsvej er en lille åbning i det nordøstligste hjørne, hvilket medfører, at gårdrummet på nuværende tidspunkt fremstår relativt isoleret. De fysiske barrierer er et af argumenterne for, at det netop er i dette gårdrum, at det kommende mødested skal anlægges, Søren-Emil Schütt argumenterer "*det var det sted, det gav bedst mening at få åbnet op, for det er jo også et*

meget lukket område dernede". Et andet argument for placeringen af *Bevægelsestørvet* netop her, er at stedet ikke bliver brugt af særlig mange mennesker, eller som Søren-Emil Schütt fortsætter "*der kommer ikke et øje dernede. Og det vidste vi også godt, at der ikke gjorde, da vi begyndte at tænke i, hvor vi skulle etablere Bevægelsestørvet*".

Dette argument bakkes op af det indsamlede data. Ifølge beboerundersøgelsen er det blot seks af de adspurgte (11 %), der angiver, at de benytter sig af området, som det står nu. Halvdelen af dem brugte området i weekenden, den anden halvdel i hverdagene, mens alle angav, at ophold i området var en eftermiddags- og aftenaktivitet. Majoriteten af de adspurgte i beboerundersøgelsen, som bruger området, angiver, at de er der mindst en gang om ugen. Kun to af de adspurgte angiver, at de mødes med andre mennesker i området omkring blok G, og udelukkende folk, de kender forvejen. Tilsvarende er det kun én af de 12 respondenter af brugerundersøgelsen angiver, at vedkommende bruger området.

De syv observationer, som blev foretaget i gårdrummet, viser en lignende tendens. Fire observationer foregik i et fuldstændig mennesketomt gårdrum, hvor kun støjen fra de omkringliggende hørtes. De tre observationer, hvor der var mennesker i gårdrummet blev foretaget hhv. på to eftermiddage og en tidlig aften, og på intet tidspunkt under disse observationer var der mere end fem mennesker, foruden observatøren, i det ellers store gårdrum. Boldburet blev brugt under en enkelt observation, hvor en flok børn

Det nuværende boldbur ved blok G, hvor det kommende mødested *Bevægelsestorvet* skal anlægges.

spillede basket, en anden gang blev tre børn set lege på legepladsen, mens to mænd tog kort ophold på en bænk. Den sidste observation var af fire teenagere, der forlod gårdrummet under observationen. Når Søren-Emil Schütt siger at *"Der er nul personer nede i det gårdrum nu"*, så er det en sandhed med modifikationer, men både observationer, brugerundersøgelsen og beboerundersøgelsen indikerer, at gårdrummet på nuværende tidspunkt anvendes i mindre grad end de øvrige gårdrum i Lundtoftegade.

2.2.2 Boldburet ved blok F

Nord for gårdrum G ligger endnu et boldbur foran blok F. Adgangen til dette er lettere end til det førnævnte, da man kan komme ind i gårdrummet direkte fra vejen, Lundtoftegade. Til gengæld er boldburet mindre end de, der findes foran blok G, D og B. I beboerundersøgelsen angiver fire ud af 55 (7 %), at de benytter sig af dette boldbur, og at de gør det flere gange om ugen, både hverdag og weekend, og fortrinsvis for at være sammen med venner. Ingen af de adspurgte beskriver banen som et sted, hvor man møder mennesker, der ikke bor i boligforeningen, dog svarer tre respondenter, at boldburet er et sted, hvor de snakker med mennesker, de ikke kender i forvejen. Ingen af de 12 adspurgte i brugerundersøgelsen

angiver, at de benytter dette boldbur. Blandt disse adspurgte er de andre tre boldbure i boligafdelingen umiddelbart mere populære.

2.2.3 Café Lunden

I gårdrummet ved blok F ligger ydermere den velbesøgte café Lunden, som åbnede i foråret 2023. Lunden har fortrinsvis udendørsservering, og har derfor lukket hen over vinteren og det tidlige forår. Et skilt på Ågade reklamerer for Lunden og åbninger i hegnet gør stedet tilgængeligt fra denne side. Lunden henvender sig til beboere i boligafdelingen, men er også tænkt som en destination for besøgende, der ikke bor i Lundtoftegade. 10 af de adspurgte i beboerundersøgelsen (18 %) angiver, at de bruger Lunden, fortrinsvist for at være sammen med venner, men at det ikke er noget, der sker på daglig basis. Godt halvdelen af dem angiver, at de besøger Lunden en gang om måneden eller sjældnere, både i hverdagen og i weekenden.

På de fem observationer, der blev foretaget i området omkring Lunden, var det tydeligt, at caféen er en populær destination. Om eftermiddagen og tidligt på aftenen blev der observeret 30-50 gæster, der sad fordelt på de mange langborde og drak kaffe, øl og

vin, eller spiste. Der var fortrinsvis tale om yngre mennesker, der sad i mindre grupper og talte sammen. Ud fra observationerne er det svært at sige, om gæsterne var beboere i Lundtoftegade eller var besøgende udefra, men de mange parkerede cykler på Ågade vidner om, at nogle af de observerede i hvert fald ikke bor lige om hjørnet. Hvorvidt der blev skabt nye møder på stedet, er også svært at sige noget konkret om, men i beboerundersøgelsen bliver Lunden angivet som et sted, hvor man møder andre mennesker (9 %), desuden angiver tre personer Lunden, som et sted, de taler med folk, der ikke bor i boligforeningen, mens en enkelt fortæller, at caféen er det sted, vedkommende taler med helt nye mennesker.

2.2.4 Permahaven Skovlunden

Ligesom caféen Lunden er permahaven Skovlunden et nyt tiltag i boligforeningen. Permahaven blev anlagt i 2023 af boligområdets beboere og aktivist og performancekunstner Skye Jin, finansieret med midler fra blandt andre det kunstnerdrevne fællesskab Til Vægs. Skovlunden arbejder, ifølge Søren-Emil Schütt, med nogle af de samme principper som *Bevægelsestovet* er planlagt ud fra, nemlig mødet mellem *"beboere, men også folk udefra"* og der afholdes forskellige typer af workshops.

7 % af de adspurgte i beboerundersøgelsen angiver, at de kommer i Skovlunden flere gange om ugen. De fleste angiver, at de kommer der for at være en del af en organiseret aktivitet. To af de adspurgte angiver Skovlunden som et sted, de møder nye mennesker, men som den ene siger om disse møder *"(...) men så kender jeg også folk efterhånden"*. Skovlunden og de faciliterede aktiviteter her kan altså føre til egentlige relationer og bekendtskaber og ikke blot være et sted for hurtige møder mellem fremmede.

Der blev foretaget fem observationer i området omkring Skovlunden, de fleste på solrige og varme dage. Til trods for det gode vejr, var permahaven stort set tom. Den eneste undtagelse var en tidlig aften, hvor en kvinde blev observeret, mens hun snakkede i telefon på en af pallebænkene i udkanten af permahaven. Store flotte græskar vidner dog om, at der på et tidligere tidspunkt må have været mennesker i haven for at lave havearbejde.

2.2.5 Boldburet med kunstgræs ved blok D

I gårdrummet nord for Lunden og Skovlunden findes Lundtoftedegades mest populære boldbur. Banen er større end de andre boldbure i området (ved blok G, F og B, og i bunden af Parken ved Bispeengen) og er som det eneste belagt med kunstgræs. Adgangsmulighederne til dette boldbur er de samme som for boldburet ved blok F, nemlig via en sti direkte fra vejen, Lundtoftegade. Desuden er boldburet placeret lige ved siden af en kommunal daginstitution. Ikke

desto mindre beskriver Søren-Emil Schütt dette gårdrum, som et af de gårdrum i boligområdet, der har *"mere privat karakter. Selvom de jo er åbne"*.

På boldburets hegn hænger et stort skilt med Nørrebro Uniteds logo, hvilket skyldes, at banen allerede benyttes til organiseret idræt faciliteret af boldklubben. Dette kommer sig af et allerede etableret samarbejde mellem bestyrelsen i AKB Lundtoftegade og Nørrebro United via projektet *Nørrebro Samles På Banen*. En aftale som Aske Tybirk Kvist beskriver positivt med ordene *"(...) det viste sig bare ret tydeligt, at Lundtoftegade, det var bare fedt. Det var alle med på. Bestyrelsen var også meget engageret"*. I praksis betyder aftalen ifølge Søren-Emil Schütt, at *"der i hvert fald er 20 børn, der træner fire gange om ugen i boldburet"*. Dette stemmer godt overens med beboerundersøgelsen, hvor 22 % angiver, at de bruger boldburet ved blok D. Heraf bruger alle de adspurgte banen mindst en gang om ugen og en klar majoritet bruger den endnu oftere. Hvad angår det at møde andre, blev boldbanen nævnt endnu oftere end Lunden, og også som et sted at mødes med helt nye mennesker.

I brugerundersøgelsen svarer halvdelen af de adspurgte, at de benytter sig af banen flere gange om ugen, og en gruppe kvinder beskriver banen som *"central og populær"*. Denne gruppe kvinder bruger ofte bænkene i nærheden af boldbanen som et mødested, mens deres børn leger og spiller bold. Af de fem observationer, der blev foretaget i området omkring banen, var der aktivitet inde i selve boldburet under fire af dem. Aktiviteten i boldburet var fortrinsvis børn i forskellige aldre, der spillede bold. Det bar præg af leg, da flere spillede i bare tæer og alle gjorde det i almindeligt tøj. Der var altså hverken tale om fodboldstøvler, sportstøj eller faciliteret træning under observationerne. Det højeste antal boldspillere observeret var fem på en gang. Den sidste observation foregik om morgenen, hvor de eneste observerede mennesker var elektrikere på vej ind på vaskeriet.

2.2.6 Den bemandede legeplads Marius i Parken ved Bispeengen

Lige uden for Lundtoftegade parallelt med Nordre Fasanvej på Københavns Kommunes areal ligger Parken ved Bispeengen. Centralt i parken ligger den bemandede legeplads Marius, som med små byhaver, klatrestativ, sandkasse og stier til at køre mooncar på, har mange udendørs faciliteter. Derudover er der et hus, hvor pædagogisk personale er til stede hverdage fra 9-17 og lørdage fra 10-17. I en uformel samtale med en af medarbejderne, fortæller vedkommende at Marius er et sted, hvor alle kan komme, og hun har oplevet dage hvor 70 mennesker - både børn og voksne, har taget del i en samlet aktivitet. Det er den slags aktiviteter, hvor folk, ifølge medarbejderen,

mødes på tværs og stifter bekendtskab med mennesker, de ikke kender i forvejen. Ifølge hende, er der cirka 25 børn, som kommer mere eller mindre fast i hverdagen og bruger Marius som en slags fritidsklub, hvoraf en stor del bor i Lundtoftegade. Ud over de børn, der kommer om eftermiddagen, er der, ifølge Søren-Emil Schütt, også en del børneinstitutioner fra nærområdet, der bruger faciliteterne i dagtimerne, en pointe som en anden medarbejder i Marius bakker op om. Søren-Emil Schütt konkluderer, at der er *“et ret fint mix af lokale folk og folk udefra, der bruger det rum. Så mit indtryk er egentlig, at det er et ret benyttet rum på tværs”*.

Af de adspurgte i beboerundersøgelsen angiver 13 %, at de bruger Marius flere gange om ugen, men kun en enkelt fortæller, at vedkommende møder nye mennesker på legepladsen. I brugerundersøgelsen svarer otte af de 12 adspurgte, at de benytter sig af legepladsen, majoriteten af dem flere gange om ugen.

Der blev foretaget fem observationer på den bemandede legeplads. En hverdagsformiddag var der høj aktivitet, da børn fra Brolopperne (institutionen ved Blok C i AKB Lundtoftegade) var på besøg sammen med deres pædagoger. Undervejs i observationen kom yderligere en institution på besøg, hvilket underbygger ovenstående pointe om at legepladsen er velbesøgt af institutioner. Eftermiddagene og lørdag formiddag bar mere præg af børn i følgeskab med en forælder. Børnene legede for sig selv, forældrene talte i telefon, kiggede på deres egne børn og talte en gang imellem med andre voksne. Legepladsen fremstår generelt som et livligt og velbesøgt sted, undtagen under en enkelt observation, fredag efter lukketid, hvor der ingen mennesker var.

2.2.7 Urban 13

Vest for AKB Lundtoftegade ligger Bispeengbuen. Ud over at bidrage med trafikstøj til det generelle lydbillede i kvarteret og fremstå som en fysisk barriere ind mod boligforeningen, er der fuld af liv under buen. I 2019 åbnede Urban 13, en platform for forskellige foreninger, der samarbejder om alt fra street-idræt til koncerter og biografklubber. Området ligger på kommunal jord lige på grænsen mellem Frederiksberg og Københavns Kommune.

Blot fem af de adspurgte i beboerundersøgelsen angiver Urban 13 som et sted i lokalområdet, de benytter sig af, til gengæld er det, ifølge enkelte respondenter, et sted, hvor man kan møde mennesker, der ikke bor i Lundtoftegade. I brugerundersøgelsen angiver seks af de 12 adspurgte, at de bruger Urban 13 enten flere gange om ugen eller flere gange om måneden. En udesover benytter det som et sted med tørvej, hvor vedkommende kan mødes med sine venner og ellers bliver stedet brugt til at spille panna og andre aktiviteter med venner.

Under de fem observationer af Urban 13, var det tydeligt, at der foregår mange forskellige aktiviteter i området. En søndag var et loppemarked årsag til mange mennesker, en lørdag fandt et event for WWF sted og helt generelt var der en del mennesker på gennemgang, som i nogle tilfælde tog ophold på bænkene rundt omkring. Derudover blev der spillet panna, både frit og organiseret af Copenhagen Panna House under tre af de fem observationer. Fordelt over observationerne var der grupper, som spillede basket, dyrkede yoga og lavede crossfit. Lydniveauet fra Urban 13 kan være højt, hvilket blandt andet viste sig ved, at musikken derfra var tydelig under en observation på den bemandede legeplads Marius, og i uformelle samtaler med beboerne i Lundtoftegade bliver støjgener, især i forhold til høj musik, nævnt flere gange.

2.2.8 Nørrebroparken

Som det fremgår ovenfor, er der allerede flere boldbure inde i selve boligforeningen. Desuden angiver godt 7 % af de adspurgte i beboerundersøgelsen, at de bruger Nørrebroparken flere gange om ugen. Uafhængig af hvor man bor i AKB Lundtoftegade, er der under 600 meter på gåben til man står på Nørrebro Uniteds 11 mandsbane i Nørrebroparken. For at komme derhen skal man krydse selve Lundtoftegade, der, som nævnt, er bred og trafikeret. Ifølge Aske Tybirk Kvist, er det ikke kun den absolutte afstand, der gør at boldbanen i Nørrebroparken kan synes langt væk fra Lundtoftegade. Han siger *“Drenge fra Lundtoftegade spiller sjældent inde i boldburet i Nørrebroparken, fordi det er et kodet rum”*, og på den måde ikke så tilgængeligt for dem, der eksempelvis ikke kender foreningsfodbolden indefra.

2.3 Bevægelsestorvet - Nørrebro Samles På Banen i Lundtoftegade

Bevægelsestorvet er det første og det største mødestedsprojekt i forbindelse med *Nørrebro Samles På Banen*. Som beskrevet, er det overordnede formål med dette projekt at forbedre udsatte borgeres adgang til idræt, sundhed, fællesskab og medborgerskab og styrke fællesskabets livsvilkår i byen. Ved at åbne og omdanne et af boligforeningen AKB Lundtoftegades gårdrum er intentionen at invitere udefrakommende besøgende ind og samtidig sikre, at de lokale beboere føler sig hjemme i deres gårdrum.

Visionen er at skabe et åbent og inviterende byrum med boldspil og træningsfaciliteter til borgere fra hele Nørrebro ved at etablere et zoneopdelt gårdrum bestående af en halvprivat opholdszone med havekarakter langs boligerne og en aktiv zone nær vejene, som er åben og inviterende. De to zoner skal bindes sammen af et slynget og bakket terræn, en såkaldt dialogzone med græsser, buske og stauder (MASU Planning, 2022a). Planen er på denne måde at skabe et nyt

Illustration af det kommende mødested *Bevægelsestorvet* (MASU Planning, 2022b).

byrum med forskellige zoner, der indbyder til forskellige grader af aktivitet og involvering, samtidig med at forskellige opholdsmuligheder indbyder til at sidde og observere boldspillet og andre faciliterede aktiviteter lidt på afstand. Dette beskrives af Søren-Emil Schütt således: *“Der er private, trygge lommer for beboere og mere åbne fælledes, hvor man kan mødes på tværs”*. Dette bakkes op af Sune Oslev fra MASU Planning, som fortæller, at deres design af byrummet skal facilitere gradvise møder mellem forskellige typer af borgere med forskellige behov: *“Der er selvfølgelig fodboldspilleren, men vi arbejder også med at skabe rare rum til forældrene, der er med til træning og deres søskende. Derfor arbejder vi for eksempel med rare siddepladser og små steder, hvor underlaget er godt at danse på”*. Han fortæller således, at de konkret arbejder med at skabe mini-mødesteder i det store mødested, hvor man kan mødes i forskellige kontekster på forskellige steder.

Fra AKB Lundtoftogades side er etableringen af *Bevægelsestorvet* en del af den større forandringsplan, hvori det er planen, at boligforeningens eksisterende gårdrum skal omdannes for at skabe et nyt og attraktivt boligområde (Københavns Kommune, 2023). Fra Nørrebro Uniteds side er formålet med *Bevægelsestorvet* derimod umiddelbart at opskalere fodboldklubbens faciliteter for på denne måde at kunne nedbringe den hastigt voksende venteliste. Da der allerede var etableret et samarbejde mellem fodboldklubben og boligforeningen, voksede ideen om *Bevægelsestorvet* som et konkret forsøg på at koble sociale og fysiske indsats. Søren-Emil Schütt beskriver koblingen således: *“(…) en af de ting, som der er ret mange,*

der ytrer bekymring for, er vores børn og unges manglende tilknytning til foreningsfællesskaber (…) Og i kombination med den bekymring, så var der også bekymring for utryghed i vores udearealer. Og i virkeligheden også det image, eller det stigma, der ligesom følger med. Så den her sådan trefold af problematikker tog vi med videre i mødet med Nørrebro United. Fordi Nørrebro United (…) står på daværende tidspunkt (…) med nogle problemstillinger, som læner sig ret meget op ad dem, vi egentlig oplever. Altså de kan se i deres medlemsoversigt, at der kun er to børn fra Lundtoftogade, der er en del af Nørrebro United. Og de lider også under facilitetsmangel. De har på det tidspunkt, jeg tror omkring 800 børn på venteliste, som ikke kan få plads, for der ikke er fodboldbaner nok. (…) Men så besluttede vi os for i Lundtoftogade og Nørrebro United at samles om vores fælles problemstillinger. Og se, hvordan kan vi som to lokale foreninger kan forsøge at arbejde med den her kæmpe problemstilling. Og se om vi kan få løst det hos os begge”.

Et vigtigt greb i denne vision, er en brugsaftale, der beskriver, at halvdelen af pladserne på fodboldholdet skal gå til børn fra boligforeningen AKB Lundtoftogade, mens resten af pladserne kan gå til børn fra den officielle venteliste, der, ifølge Aske Tybirk Kvist, oftest kommer fra de mere ressourcestærke områder af Nørrebro. Dette understøttes af Sofie La Cour Mosegaard, der fortæller: *“(…) det er også noget af det, vi har behandlet i de der brugsaftaler. At hvis man skulle lave det her og få de penge, så skulle man også stille sin matrikel til rådighed for området børn”*. Dette greb er også væsentligt i forhold til at møde Realdania

og Lokale og Anlægsfondens vision med 'Fælles Rum'; at koble fysiske og sociale indsatser for at skabe grobund for relationer mellem mennesker fra forskellige boligområder (Realdania, 2018). For ydermere at tiltrække besøgende til området, der ikke tager del i fodboldrelaterede aktiviteter, arbejdes der med Sune Oslevs ord: *"specifikt med at nedlægge hegnet og skabe et design, der inviterer ind i gårdrummet"* såvel med at tiltrække flere aktører, der kan facilitere forskelligartede aktiviteter. Her fortalte Aske Tybirk Kvist, at man eksempelvis har dialog med en forening, der vil lave nogle acroyoga-events, så man på denne måde kan tiltrække forskellige typer af besøgende.

Mens Nørrebro United primært skal have en værtsrolle i forbindelse med fodboldtræningen og kontakten til de andre foreninger, der skal afholde events – og dermed stå for selve faciliteringen af mødestedet, er det aftalt, at det er AKB Lundtoftegade som ejer af gårdrummet og faciliteterne heri, der skal stå for den daglige drift af *Bevægelsestovet* – altså selve *faciliteten*.

2.3.1 Planlægningsprocessen

Der er mange aktører involveret i planlægningen af *Bevægelsestovet*. Selve styregruppen består af Aske Tybirk Kvist som repræsentant for Nørrebro United, Søren-Emil Schütt som repræsentant for AKB Lundtoftegade, Mette Søgaard Laier og Sofie La Cour Mosegaard som repræsentanter for KAB/AKB København, Tobias Illum og Mike Brandt som repræsentant for Kultur- og Fritidsforvaltningen/Københavns Kommune, Sune Oslev som repræsentant for rådgivningsfirmaet MASU Planning, samt projektledere fra hhv. Realdania og Lokale og Anlægsfonden. Aske Tybirk Kvist og Søren-Emil Schütt har stået for den overordnede fremdrift og implementering af projektet.

Ifølge Søren-Emil Schütt har der været brug for involvering af en stor aktørkreds, da denne måde at arbejde med at skabe semi-offentlige mødesteder på et alment boligområdes matrikel er helt ny. Samtidigt har aktørkredsen også været en meget specifik gruppe af aktører, der enten direkte eller indirekte har erfaring i arbejdet med den almene boligsektor – lige bortset fra Nørrebro United: *"Der har ikke været sindsygt stor involvering af alle mulige ude fra ud over fodboldklubben. Og det tror jeg også, har været ret fornuftigt. Fordi vi jo har skulle navigere efter en balancegang. For hvad sker der egentligt med et boligområde, når vi som bestyrelse jo faktisk siger: 'Okay, nu går vi fra at være en bestyrelse, der kontrollerer vores drift til at se os selv som en lokalsamfundsaktør'. I den bevægelse, der besluttede vi os jo også for at stille nogle af de ressourcer, vi har her i Lundtoftegade til rådighed for hele vores byområde, som jo mangler noget. Og fodboldbanen er jo et godt eksempel*

på, at vores arealer i virkeligheden kan blive brugt til at løfte nogle af de genelle udfordringer, der var på Nørrebro". Det er altså både det at åbne et alment boligområde op, der er nyt, men også bestyrelsens rolle som en lokalsamfundsaktør, der, ifølge Søren-Emil er en hel ny måde at arbejde beboerdemokratisk.

Gennem hele forløbet har der været fokus på borgerinddragelse som den styrende faktor for projektets fremdrift og det endelige resultat. Styregruppen har lagt vægt på vigtigheden af beboerdemokrati, lokalt ejerskab og forankring, for at sikre, at *Bevægelsestovet* bliver et attraktivt mødested, som såvel lokale beboere som udefrakommende vil tage i brug. Ved et afdelingsmøde i AKB Lundtoftegade i maj 2019 blev boligforeningens involvering i projektet *Nørrebro Samles På Banen* vedtaget. Dette satte gang i udviklingen af *Bevægelsestovet*, som blev igangsat ved en åben præsentationsworkshop afholdt af AKB Lundtoftegades daværende bestyrelse og repræsentanter fra Nørrebro United. På denne workshop, hvor alle beboere fra boligområdet havde fået en personlig invitation, præsenterede en arkitekt fra det på daværende tidspunkt tilknyttede arkitektfirma, Kragh og Berglund, plancher med inspirerende uderum fra hele verden. Derefter blev beboerne inviteret på en inspirationstur rundt om i København for at se på forskellige uderum. På baggrund af disse møder blev der formet en følgegruppe bestående af såvel beboere fra AKB Lundtoftegade som trænere og administrativt personale fra Nørrebro United. I det næste halve år blev der afholdt månedlige workshops for følgegruppen, som sammen – og i samarbejde med styregruppen – udviklede en model og design for det kommende mødested *Bevægelsestovet*. Målet var, at der skulle skabes et fælles sted for ellers adskilte brugergrupper (Kvist & Schütt, 2021). Den åbne og demokratiske tilgang præger stadig projektet, og Søren-Emil Schütt forklarer, at selvom det er en langsommelig og langvarig proces, har det været ekstremt vigtigt for styregruppen og i særdeleshed for Aske Tybirk Kvist og ham, fordi det er deres overbevisning, at det er det, der skal til for at *Bevægelsestovet* bliver et reelt fælles mødested, når det er færdigetablet: *"(...) ved at lave en helt anden proces, som har værdi i sig selv, så skaber man mødestederne – 'fælles rummet' - Fordi det er skabt af mennesker, og fordi mennesker har et udtalt behov for de rumligheder, man prøver at lave. Og de har mødt hinanden undervejs (...) Fordi det på en eller anden måde har været nødvendigt for at kunne skabe et fælles rum. Og derfor har processerne også været sindsygt langvarige. Ja, altså fem-seks år uden noget som helst lavet".* Den langvarige proces, hvor alle beboere blev informeret og inviteret med til diverse workshops, kan være en direkte årsag til, at næsten halvdelen (47 %) af de adspurgte beboere i Lundtoftegade, angiver, at de kender til projektet. Dog angiver over halvdelen (61 %) af disse, at de ganske vist kender til projektet,

men ikke har talt med nogen om det. Det kan tyde på, at de er blevet informeret om projektet, men ikke har været nærmere involveret i de nævnte inddragelsesprocesser.

En anden årsag til den langvarige proces har været det store administrative og juridiske arbejde med at lave brugsaftaler mellem AKB Lundtoftegade på den ene side og Nørrebro United og Kultur- og Fritidsforvaltningen på den anden side. Dette skyldes i høj grad, at processen med at omdanne et areal på en almen boligforenings matrikel til et semi-offentligt mødested med brugsret for en kommunalt støttet forening, som nævnt, aldrig er gjort før. Mette Søgaard Laier siger: *"jeg kan ikke give nogen eksempler på [steder, hvor man], som man jo netop gør her, beholder matriklen, og så bygger noget til alle (...) Det er ret revolutionerende"*. Tobias Illum og Mike Brandt fortæller således, at det har været en lang og lærerig proces for dem: *"Vi er underlagt nogle ret stramme regler i kraft af kommunalfuldmagten, i forhold til hvad er det egentligt man må bevillige tilskud. Man må ikke gå ind og forbedre tredjemands ejendom, hvis ikke det er et lovligt kommunalt formål og alle sådan nogle ting. Så ligesom prøve at få skåret en eller anden model til, hvor vi kun laver lovlige ting. Og det i hvert fald hænger sammen i forhold til, at man så får foreningstider osv. derude. Men ligesom at finde ud af, hvordan er det en brugsaftale skal se ud (...) når det er sådan en type projekt her, hvor det egentlig er boligselskabet, som er byggherre, men det er foreningen, som tilvejebringer alle midlerne, og vi kommer som kommune og skal sørge for foreningerne. Det er en lidt særlig konstellation, som vi ikke er så velbevandede i. Men som vi lærer"*.

På samme måde forklarer Sofie La Cour Mosegaard, at det har været en lang proces, fordi udformningen af brugsaftalen har været vigtig for dem at få helt rigtigt på plads: *"På den måde tror jeg godt, at det kunne være nyt (...) Altså, og jo også, i forhold til hvor lang tid tog at lave en brugsaftale, har det været indviklet, ikke? At nå til enighed (...) Jeg tænker - ildsjælene og foreningen og boldklubben, de vil være der med deres og bruge banen. Vi vil jo skulle sikre, at driften kan håndtere det. Og at det fungerer i samarbejde med beboerne og også beboerdemokraterne (...). For de skal kunne drifte det, uden at det bliver dyrere og mere tidskrævende for dem (...) Og det er jo det, som vi også, altså inde over de her brugsaftaler, at vi skal sige: 'det er fint, at I kommer, men vi skal lige sikre, at vi kan håndtere det inden for de rammer, vi har' (...) Hvem må bruge det hvornår, og hvis der sker skade her, hvem har så ansvaret, hvornår bliver det lånt ud til fodboldklubben, hvornår gør det ikke? Jeg tror også, at afdelingen har været med på det mod, at det ikke skulle blive en byrde. Det skal jo ikke være en økonomisk byrde, og det skal jo ikke ligesom*

ødelægge stemningen eller arealerne derude. Altså, de vil rigtig gerne hjælpe, men det skal ikke på den måde koste dem noget". For KAB/AKB København handler en god brugsaftale altså ikke udelukkende om, hvem, der bruger banen hvornår, men også at sikre, at boligforeningens drift ikke oplever projektet som en gene og at det ikke kommer til at ramme beboerne økonomisk.

Planlægningsprocessen i forbindelse med *Bevægelsestovet* har således båret præg af en høj grad af borgerinddragelse, en stor, men specifikt udvalgt aktørkreds og et langvarigt og kompliceret juridisk arbejde, simpelthen fordi denne type af projekt, hvor almen jord gøres tilgængeligt for offentligheden og foreningsidræt med medfinansiering fra både private og offentlige aktører, aldrig er set før.

2.4 Forventninger til *Bevægelsestovet*

Som det fremgår ovenfor, er *Bevægelsestovet* et projekt, der visionært spænder bredt. Fra at bygge en træningsfacilitet for at forbedre adgangen til idræt, sundhed og foreningsliv, over utryghedsforebyggelse i lokalmiljøet til at skabe nye relationer mellem mennesker. De brede visioner gør, at de involverede aktører forventer sig mange forskellige ting af det kommende mødested, hvilket beskrives nærmere nedenfor. Hverken beboere eller andre involverede aktører er i tvivl om, at *Bevægelsestovet* nok skal blive bygget, og generelt er der en positiv stemning omkring, at visionerne bliver opfyldt og forventningerne indfriet.

2.4.1 Forventninger om møder på tværs af adresser og socioøkonomiske skel

Et af de overordnede formål i Realdania og Lokale og Anlægsfondens program 'Fælles Rum' er, som beskrevet ovenfor, at skabe nye møder og relationer mellem mennesker fra forskellige boligområder og med forskellige socioøkonomiske ressourcer. Dette mål er der flere involverede aktører, der forventer, at *Bevægelsestovet* kan være med til at opfylde.

For at møderne mellem mennesker skal finde sted, kræver det dog, at det nye mødested ikke blot bliver et nyt og flot designet byrum. Der skal være nogen til at sætte aktiviteter i gang. Som Aske Tybirk Kvist forklarer det: *"Jeg tror ikke, at folk, der sidder på en bænk, kommer til at mødes mere derovre, end andre steder. Nej. Så der tror jeg, at man skal facilitere noget"*, selv på Nørrebro, som ellers har ry for at være et mangfoldigt kvarter, er folk *"(...) jo ikke tilbøjelige til at snakke med folk, der ikke minder om dem selv"*. Nørrebro United som en facilitator er derfor, ifølge Aske, vigtig, hvis forventningerne skal indfries. I forhold til at møde mennesker på tværs af adresse og socioøkonomiske skel, mener Aske Tybirk Kvist, at det er særligt vigtigt, at børnene, der bor i Lund-

toftegade, møder mennesker fra andre dele af byen. Han argumenterer for, at det at blive en del af "(...) 'fodboldmaskinen', som flytter dig lidt rundt og gør dig bekendt med andre steder" kan gøre børnene mere ressourcestærke i den forstand, at de kan få en større omverden med flere muligheder. Både lokalt på Nørrebro, men også på lidt større skala for eksempel i forhold til at tage til udebanekampe. Samtidig vil det, at foreningsidrættens faciliteter flytter ind i boligområdet, betyde at "(...) folk uden for Lundtoftegade, har taget Christianiacyklerne ind i Lundtoftegade. Så begynder de at kende det (...) [og opdage] at det faktisk er mega fedt at stå inde imellem blokkene, og der er grønt og lækkert og roligt, og bilerne er langt væk". På den måde forventer han, at det ikke kun er børnene, der bor i Lundtoftegade, som får udvidet deres horisont, men "at det åbner mest for de ressourcestærke, som aldrig har været derinde" og snart skal køre deres børn til fodboldtræning på den nye bane.

Idéen om at åbne op og invitere ind, er, som beskrevet, en stor del af designet fra MASU Planning. Sune Oslev er ikke i tvivl om at mødestederne vil skabe møder og social integration. Kombinationen af et godt design, en dedikeret lokal forening, som står for facilitering af træning og høj beboerinvolvering gør, at han forventer, at stedet bliver en "kæmpe succes". Desuden forventer han, at beboerne i Lundtofte kommer til at bruge stedet mere end tilfældet er i dag, dels pga. brugsaftalen om at reservere halvdelen af pladserne på fodboldholdene til boligområdets børn, dels pga. den beboerzone, som indgår i designet. Det, at have noget at mødes om, vil efter forventningen bringe besøgende ind udefra, hvilket nødvendigvis vil føre til sociale møder.

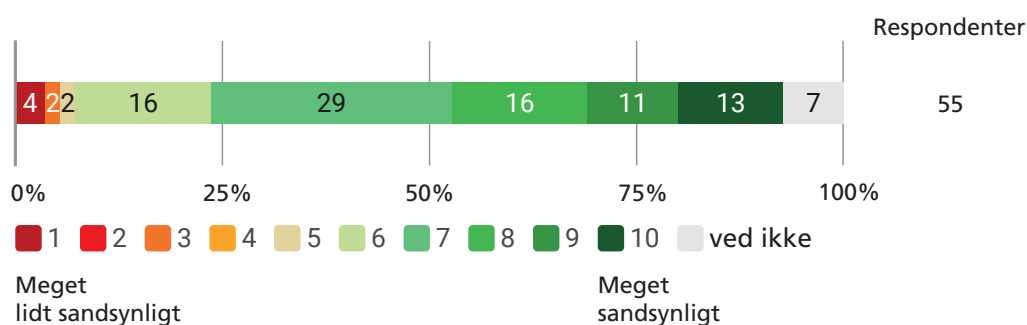
Sofie La Cour Mosegaard er ligeledes positivt stemt og forventer, at *Bevægelsestorvet* kommer til at bidrage til at skabe social kapital hos beboerne og bygge bro til det omkringliggende kvarter. Som hun siger "Jeg tænker Lundtoftegade, det kommer til at køre (...) der er så meget potentiale, og det eksploderer derudad i Lundtoftegade. Det er fint, de laver noget, som åbner op og inviterer endnu mere ind. De skal måske nærmest lige begynde at tænke på at passe lidt på

Lundtoftegade". Men ud over at bygge bro til mennesker, der bor uden for området, argumenterer Sofie La Cour Mosegaard og Mette Søgaard Laier også for at åbne boligområderne op og gøre dem attraktive, også for andre end dem der allerede bor der. Det kan ifølge Mette Søgaard Laier "hive dem [boligområderne] lidt længere væk fra 'ghettolisten'" og på den måde, siger Sofie La Cour Mosegaard "(...) sikre de der blandede byer, som ikke bliver sårbare".

På samme måde forventer Søren-Emil Schütt både, at gårdrummet i højere grad end i dag vil blive brugt af de lokale beboere i Lundtoftegade, men også af mennesker, der kommer på besøg udefra. Spørgsmålet er, om der kommer til at opstå sociale møder på tværs af adresseskel, for som han siger "[Selvom] vi har forsøgt at lave nogle foranstaltninger, der gør, at det bliver lokale børn, så bliver det bare Christianiacykler, der ruller ind. Og så er vi jo nødt til, at sætte nogle yderligere foranstaltninger i spil. Ressourcestærke presser sig jo, af alle mulige gode grunde, ind". Der bliver således "passe[t] lidt på Lundtoftegade" som Sofie La Cour Mosegaard efterspørger ovenfor. En af disse foranstaltninger er at sørge for, at Lundtoftegades børn reelt bliver meldt ind på fodboldholdene, men også bliver hjulpet til at blive ved med at møde op og på den måde leve op til de mål, der er beskrevet i brugsaftalen. Søren-Emil Schütt forventer altså ikke, at de sociale møder opstår af sig selv, hvilket han understreger således: "Vi kan ikke bare bygge os til social integration".

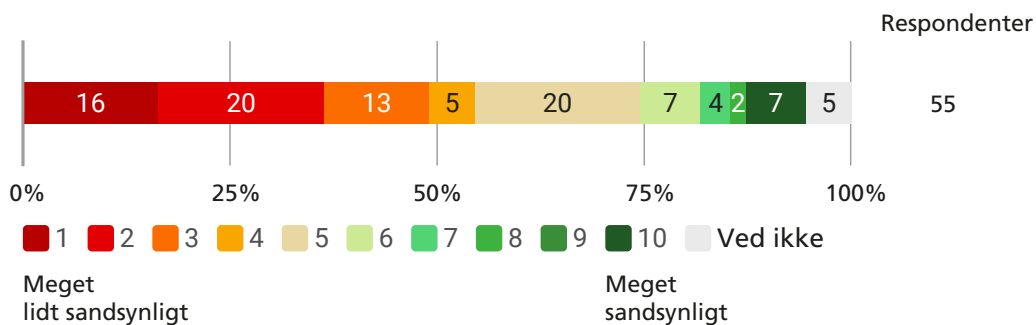
De adspurgte beboere forventer også, at *Bevægelsestorvet* bliver et sted, hvor man kan møde nye mennesker. Således svarer 40 %, at der er stor sandsynlighed for sådanne møder (svarmulighed 8-10 på figur 1), mens kun 6 % svarer, at det er temmelig usandsynligt, at man vil komme til at møde nye mennesker, når *Bevægelsestorvet* bliver anlagt (svarmulighed 1-3 på figur 1).

Når beboerne bliver spurgt ind til, hvorvidt de personligt forventer at møde nye mennesker ved *Bevægelsestorvet*, fordeler svarene sig dog noget anderledes. Her svarer kun 9 %, at de med stor sandsynlighed vil møde nye mennesker, mens 49 % mener, at det er

Figur 1: Beboernes forventninger til om man kommer til at møde nye mennesker ved brug af *Bevægelsestorvet* (1= meget lidt sandsynligt; 10 = meget sandsynligt). Angivet i procent af adspurgte.

Figur 2: Beboernes forventninger til om de *personligt* kommer til at møde nye mennesker ved brug af *Bevægelsestovet* (1= meget lidt sandsynligt; 10 = meget sandsynligt). Angivet i procent af adspurgte.

temmelig usandsynligt at sådanne møder vil finde sted (se figur 2). Dette hænger sandsynligvis sammen med, at kun 22 % af beboerne ifølge beboerundersøgelsen synes, at det er vigtigt at møde nye mennesker, når de bruger deres lokalmiljø, mens godt 56 % overhovedet ikke mener, at det er vigtigt. Her er den oftest nævnte årsag (42 %), at de adspurgte beboere mener, at de allerede har venner nok, og derfor ikke har behov for at møde nye mennesker. Derudover nævner flere, at de har travlt i deres hverdag, og simpelthen ikke prioriterer møder med nye mennesker.

2.4.2 Forventninger om at tilgængeliggøre foreningsidræt

Ud over at være et sted, mennesker kan mødes bliver *Bevægelsestovet* også en fodboldbane, som ifølge den lokale forandringsplan "*imødekommer et stort pres på Nørrebros idrætsfaciliteter*" (Københavns Kommune, 2023, s. 19). Søren-Emil Schütt har ligeledes forventninger til, at den nye bane kan afhjælpe ventelisten hos Nørrebro United og dermed være til gavn for både Lundtoftegades beboere og beboere fra andre boligområder på Nørrebro.

At *Bevægelsestovet* skal etableres netop inde i den boligforening, hvor det ønskes, at flere børn deltager i foreningsidræt, giver fordele, hvad angår nærhed. Som der står i den lokale forandringsplan: "*Når forældrene mangler ressourcer og overskud i hverdagen, bliver det svært at følge børn til træning i den anden ende af byen. Det har derfor stor betydning, at idrætsfaciliteterne er let tilgængelige tæt på familiens hjem. Bevægelsestovet kan således bidrage til, at børn og unge fra Lundtoftegade i højere grad bliver aktive i foreningslivet*" (Københavns kommune, 2023, s. 19). Der er altså en forventning om, at flere børn fra AKB Lundtoftegade vil kunne være en del af fodboldklubben, netop fordi træningen flyttes inden for deres mobilitetsradius. Nærhed er også en af de faktorer, beboerne nævner, når de bliver spurgt, hvad de mener, *Bevægelsestovet* vil kunne tilbyde, og som de ikke kan få andre steder. Derudover er der en forventning om, at formålet om at få flere unge til at spille fodbold nok skal opnås med de midler, der er sat af og de aktører, der er involveret.

2.4.3 Forventninger om at inspirere til nye måder at planlægge byrum

En anden forventning, der bliver italesat af flere af de interviewede aktører, er håbet om at kunne bruge *Bevægelsestovet* som et slags pilotprojekt til inspiration, når andre boligafdelinger og kommuner kaster sig over lignende projekter.

For Aske Tybirk Kvist handler det om at "*vise, hvordan det kan være anderledes*", altså hvordan projektet kan være en inspirationskilde til, hvordan man kan skabe et sted der "*ikke generer andre, og hvor det ikke tager plads fra andre, men giver plads til flere*". Også dem, der ikke trives i den samværsform, som traditionelle boldbure indbyder til, og i stedet har lyst til teater, dans for ældre eller noget helt tredje. Ifølge Aske Tybirk Kvist er de fleste byrum sektoropdelt, så med *Bevægelsestovets* blanding af funktioner håber han, at det kommer til at kunne tilbyde noget særligt. Søren-Emil Schütt er optaget af, at processen omkring projektet har været så anderledes, end der er kutyme for, og projektet derfor kan fungere som inspiration og et bevis på, at en anden måde at forvalte det almene, er mulig. Som han siger: "*Vores underliggende agenda [er] også at vise nogle radikale, anderledes metoder frem. Lad være med at tænke, at vi er en sovseplet på Danmarkskortet, der ikke kan tænke selv. Selvfølgelig kan vi lave nogle løsninger, som er langt bedre end dem, man fra politisk side kan tilbyde*". Forventningen og forhåbningen hvad angår *Bevægelsestovet*, handler for ham i mindre grad om det fysiske sted, og i højere grad om at skabe et mentalt rum, hvor mennesker, der normalvis ikke er involveret i beslutningsprocesser, får mulighed for at blive hørt og tage ejerskab. På den måde er målet at "*forsøge at ændre på de rammer, eller de magthierarkier, der på en eller anden måde reproducerer udsathed (...)* At få ændret på nogle af de rammer, så vi ikke har et system, der opretholder den udsathed. Det er jo det, 'ghettoloven' også gør".

Forventningen er også at få flere aktører til at arbejde sammen fremadrettet, både de almene boligforeninger og kommunerne. Som Søren-Emil Schütt forklarer:

*“Men jeg synes, det er virkelig interessant, at to så store velfærdsaktører, som Københavns Kommune og den almene boligsektor tilsyneladende aldrig nogensinde har samarbejdet økonomisk om noget fysisk. Det er jo for sindssygt”. Derudover bør lokale foreninger også inddrages, da de har vist sig at fungere “langt mere agilt i forhold til lokale behov”. Så forventningen for Søren-Emil Schütt er blandt andet, at projektet kan lægges frem som bevis for en “alternativ metode - i virkeligheden - til at tage folk alvorligt. Og få øje på de potentialer, der er lokalt”, og på den måde være en læring for kommende projekter, men også i nogen grad tage favntag med nogle mere strukturelle rammer omkring ‘Parallelsamfundslovgivningen’ og måden, de almene boligområder og deres beboere kan blive set på fra politisk side. Hvis *Bevægelsestovet* bliver en succes, forventer Sofie La Cour Mosegaard ligeledes, at man vil kunne brede idéen ud til andre boligområder i KAB-fællesskabet. Både hvad angår inddragelsesprocesserne på et lidt mere abstrakt plan og helt konkret, at tage den juridiske brugsaftale med videre.*

2.4.4 Forventninger om kriminalitetsforebyggelse og tryghed

En anden forventning, der beskrives i forbindelse med projektet, hænger sammen med Lundtoftøgades placering i et kvarter, som i perioder har været præget af bandekonflikt og handler om idéen om, at et aktivt fritidsliv kan virke kriminalitetsforebyggende (Kvist & Schütt, 2021; McMahan & Skytt-Larsen, 2021). Argumentet om, at en introduktion til et etableret fritidsliv kan fungere som *“attraktive alternativer til en gadeorienteret livsstil”* er et af Nørrebrobyggenes greb i forbindelse med kriminalitetsforebyggelse (Landsbyggefonden, 2021, s. 14). Sofie La Cour Mosegaard argumenterer ligeledes for, at engagement og aktiviteter i boligområdet er vigtigt, fordi det skaber tryghed. Et argument, der også går igen i Lundtoftøgades forandringsplan, hvor forventningen er at *“liv i offentlige byrum og øjne på gaden i boligområdet forebygger og fortrænger uønsket adfærd”* (Københavns kommune, 2023, s. 15). En enkelt beboer i beboerundersøgelsen nævner også, at formålet med projektet er, at *“få flere unge til at spille fodbold”* og på den måde *“få dem væk fra dårlige miljøer”*.

Aske Tybirk Kvist taler desuden fodbolden ind i en større og mere langsigtet plan for børnene. Han argumenterer for foreningsidrætten som et springbræt ind i et fritidsjob *“hvor træneren kan sige om man er mødestabil, og klubben og træneren kan måske sørge for at de unge arbejder og træner på forskellige tidspunkter, på en måde så hverdagslivet hænger sammen”*. Ud over, på længere sigt, at kunne hjælpe børnene ind i et fritidsjob, er *Bevægelsestovet* og den organiserede idræt også en tiltrængt

mulighed for områdets børn. Ifølge Aske, er der ikke mange tilbud i nærheden, hvilket begrænser børnenes aktivitetsmuligheder til *“gadehjørner og klubber, og det er kun en lille procentdel, der går i klubber”*. Der er altså en forventning om at den faciliterede idræt i det kommende byrum, vil kunne fungere som et værn mod en *“gadeorienteret livsstil”* til fordel for de unge og samtidig vil kunne skabe mere tryghed i området til fordel for beboerne.

2.5 Konklusion på baselinestudiet af *Bevægelsestovet* i Lundtoftegade

Det kommende mødested *Bevægelsestovet* skal anlægges i AKB Lundtoftegade, et alment boligselskab, der tidligere har figureret på regeringens liste over ‘parallelsamfund’. AKB Lundtoftegade ligger i et område af Nørrebro, der gradvist har oplevet en tilflytning af mere ressourcestærke beboere. Området, og i særdeleshed AKB Lundtoftegade, er præget af politisk aktivisme og høj organiseringsgrad.

Bevægelsestovet skal anlægges i et delvist aflukket og meget lidt benyttet gårdrum. Der er på nuværende tidspunkt allerede etableret en fodboldbane – dog ikke med underlag, der egner sig til foreningsfodbold. I foreningens andre gårdrum findes flere fodboldbure, hvoraf det ene allerede bliver brugt til Nørrebro Uniteds fodboldtræning. Desuden ligger AKB Lundtoftegade kun få hundrede meter fra Nørrebroparken; en stor grøn park med såvel legeplads, grønne områder, træningsfaciliteter og et nyere stort fodboldsanlæg, som flere beboere ofte benytter. Der findes altså allerede en del fodboldbaner i nærheden, både inde på boligforeningens matrikel, men også relativt tæt på. Dog påpeger Aske Tybirk Kvist, at banerne i Nørrebroparken i nogen grad kan fremstå utilgængelige for unge, som ikke er skolet i foreningsidrættens koder.

Der har været mange aktører involveret i planlægningsprocessen i forbindelse med *Bevægelsestovet*; herunder bestyrelsen i AKB Lundtoftegade, Nørrebro United, KAB/AKB København, Kultur- og Fritidsforvaltningen i Københavns Kommune samt rådgivningsfirmaet MASU Planning. Dette skyldes, at både etableringen af et semi-offentligt mødested på en matrikel, der er ejet af et alment boligselskab såvel som en delt brugs- og faciliteringsret mellem en forening og et alment boligselskab, er en hel ny byudviklingsmetode i Danmark. Samtidig har der gennem hele processen været fokus på at skabe en lokalt forankret proces, hvor man har benyttet sig af den stærke tradition for beboerdemokratisk involvering i boligselskabet. Det har, ifølge de involverede aktører, dog også betydet, at processen har været langstrakt og til tider langsommelig. Beboerundersøgelse, viser at selvom tæt på halvdelen af de adspurgte beboere

(47 %) har kendskab til projektet om *Bevægelsestovet*, angiver over halvdelen (61 %) af disse, at de ikke har talt med nogen i foreningen om projektet. Dette tegner et billede af, at ikke alle beboere har været lige dybt involveret.

De involverede aktører har mange forskelligartede forventninger til *Bevægelsestovet*, som spænder fra kriminalitetsforebyggelse og tilgængeliggørelse af foreningsidræt til, at processen og etableringen kan fungere som en skabelon for fremtidig byudvikling samt fungere som løftestang for udvikling af sociale relationer på tværs af byens socioøkonomiske og geografiske skel. De fleste beboere er efterhånden blevet positivt stemte over for projektet, og for dem handler etableringen af *Bevægelsestovet* i høj grad om at få en ny fodboldbane og om, at unge beboere skal have et sted at spille fodbold. De argumenter for, at det er et vigtigt projekt, fordi der generelt mangler baner på Nørrebro, og fordi de ser frem til at få et nyt og attraktivt byrum. De fleste beboere forventer, at andre beboere vil komme til at møde nye mennesker i det nye byrum, men ikke, at de selv vil komme til det. Hvorvidt visionen om et sted, hvor møder kommer til at ske på tværs af adresser og socioøkonomiske skel bliver opfyldt, når beboerne ikke selv er optagede af at møde nye mennesker, er således et åbent spørgsmål. Men blandt de interviewede aktører er der en forventning om, at *Bevægelsestovet* nok skal blive et succesfuldt mødested.

For at forventninger hos beboere og aktører kan blive indfriet, er det vigtigt, at designet af *Bevægelsestovet* bliver åbent og inkluderende; at Nørrebro United står for god fodboldtræning og lykkes med at fastholde børnene fra Lundtoftegade på holdene; og at beboerne oplever, at deres stemmer bliver hørt og at de generelt føler medejerskab til projektet. Med andre ord kræver en succes både, at faciliteten er i orden, at møder faciliteres på tilfredsstillende vis, og at alle involverede aktører er tilfredse med processen på vejen derhen.

Generelt set er der således store forventninger til *Bevægelsestovet*, hvilket både kan tilskrives aktive aktører, interessenter og beboere, men i lige så høj grad den generelle udvikling i området. Som Mike Brandt forklarer: *"Lundtoftegade er også begunstiget af at have alle de der sindssygt mange indsatser på samme tid, som er med til at binde det hele sammen. Det er jo ikke foreningen alene, men også områdefornyelsen derude, hvor det er Teknik- og Miljøforvaltningen, som går forrest på det. Og som jo også kan være med til at sparke nogle døre ind og åbne op for nogle muligheder, og bryde nogle af de barrierer ned, som man ellers ville møde"*.

3. Boldspilslaboratoriet i Titanparken

Den almene boligafdeling AKB Titanparken, beliggende i Haraldsgadekvarteret på Ydre Nørrebro, kommer ligeledes til at lægge jord til ét af de to planlagte mødestedsprojekter, nemlig *Boldspilslaboratoriet*. Dette projekt bliver af de fleste af de interviewede aktører beskrevet som et spinoff-projekt fra *Bevægelsestovet* i Lundtoftegade, hvilket medfører, at der vil være overlap imellem visse pointer præsenteret i det foregående kapitel, og det der bliver beskrevet nedenfor.

Det kommende mødested *Boldspilslaboratoriet* skal anlægges i området mellem AKB Titanparkens største gårdrum og en parkeringsplads, der er ejet af Københavns Professionshøjskole (se kort 3). Intentionen er, ligesom ved *Bevægelsestovet*, at skabe et mødested, der kombinerer boldspil, bevægelse og andre aktiviteter og på den måde invitere både lokale beboere og udefrakommende besøgende ind i det nye mødested.

I dette kapitel vil AKB Titanparken blive beskrevet, herunder den politiske og rumlige kontekst, boligområdet er lokaliseret i. Derefter præsenteres den nuværende brug af forskellige mødesteder i lokalområdet, inklusiv det område, hvor *Boldspilslaboratoriet* skal etableres. Herefter beskrives visionerne, processen og forventninger til det nye mødested. Kapitlet rundes af med en kort konklusion.

3.1 Lokal Rammesætning

Boligforeningen AKB Titanparken er markant mindre end AKB Lundtoftegade, og er med sine 285 lejemål og knap 700 beboere for lille til at kunne komme i betragtning som et 'parallelsamfund', da dette kræver mindst 1000 beboere. Titanparkens karréer er bygget i 1991 og omgrænser tre grønne gårdrum af varierende størrelse. Det er i forlængelse af det sydligste gårdrum, at *Boldspilslaboratoriet* skal bygges. I gårdrummet findes på nuværende tidspunkt en række forskellige faciliteter, herunder nyttehaver og et fælles drivhus, borde og bænke, grillpladser og legepladser. Gårdrummet er relativt svært tilgængeligt for besøgende udefra, og området hvor det kommende mødested skal anlægges, er ikke et man finder tilfældigt (Nielsen, 2024b).

AKB Titanparken ligger på Ydre Nørrebro, eller som Sofie La Cour Mosegaard beskriver det: "*Titanparken (...) ligger i det der lidt mærkelige industri mellem Nørrebro og Østerbro*". Kvarteret afgrænses af Jagtvej og Tagensvej, begge stærkt trafikerede veje, og Rovsingsgade præget af bilforhandlere og et lagerhotel, men også en af Københavns største moskeer. Haraldsgadekvarteret er tidligere industrikvarter, og har ikke oplevet samme boost i attraktivitet, som området omkring Lundtoftegade. Som Aske Tybirk Kvist, lidt sat på spidsen, forklarer: "*Der har aldrig*

boet nogen ressourcestærke. Der har aldrig boet nogen politisk organiserede. Det er virkelig et lokalområde, uden lokalsamfund". Når det er sagt, så er det også tydeligt at kvarteret er i forandring. I 2007 blev forretningslivet beskrevet som nærmest dødt: "*Der er kun få butikker henvendt mod lokalområdet, de fleste langs Tagensvej og enkelte på Haraldsgade. Af caféliv er der enkelte beværetninger og cafeer*" (Københavns kommune, 2007, s. 16). Især området omkring Skjolds plads gør nu denne beskrivelse til skamme, med blandt andet det hypede Bageri B, den koreanske inspirerede restaurant Et Cetera og en siciliansk isbutik.

3.1.1 Lokale indsatser og beboernes organiseringsgrad

Ligesom i kvarteret omkring Lundtoftegade, har der gennem årene fundet en række boligsociale tiltag sted i Haraldsgadekvarteret, og flere sociale og fysiske indsatser er på nuværende tidspunkt i gang. Tilbage i 2007 blev en kvarterplan vedtaget af borgerrepræsentationen, hvorigennem blandt andet Sifs Plads og Krakas Plads blev etableret og Osramhuset fik støtte til at blive udviklet til kulturhus (Københavns Kommune, 2013).

AKB Titanparken er, ligesom AKB Lundtoftegade, med i den boligsociale helhedsplan 'Nørrebrobyggerne', som løber fra 2021-2024, denne plan er nærmere beskrevet i afsnit 2.1.2. I øjeblikket foregår ydermere 'Områdefornyelsen ved Skjolds Plads', en kvarterplan, der løber fra 2021-2026. Her er fokus på at skabe bedre infrastruktur både internt i kvarteret og til de omkringliggende bydele, opbygning af stærkere fællesskaber, herunder at forøge antallet af unge, der er aktive i kultur- og fritidsaktiviteter, samt at forhøje uddannelsesniveaet blandt beboere, og skabe mere bynatur og tryghed. Planen er udarbejdet med input fra lokale beboere, og der har blandt andet været afholdt en samtalesalon med kvindelige beboere fra Titanparken (Københavns Kommune, 2021). Områdefornyelsen har ikke nogen projekter inde i selve Titanparken, og er ifølge Søren-Emil Schütt ikke involveret i *Boldspilslaboratoriet*.

Der er mange boligsociale tiltag i kvarteret omkring Titanparken, og beboerne bliver også i nogen grad inddraget, som eksemplet med 'Områdefornyelsen ved Skjolds Plads' viser. Men internt i AKB Titanparken findes ikke den samme aktivistiske ånd, som blev beskrevet i forbindelse med AKB Lundtoftegade. Som Sofie La Cour Mosegaard siger "*der er slet ikke samme stærke beboerdemokrati i Titanparken, som der er i Lundtoftegade (...)* Altså, det engagement med mange ressourcer. Det har man slet ikke tilsvarende i Titanparken". Der har ganske vist været et børne-

demokrati i boligforeningen, men det var bundet op på en enkelt tovholder, og da vedkommende stoppede som ejendomsleder faldt projektet fra hinanden. Ifølge Søren-Emil Schütt er der dog mulighed for at genetablere dette: "(...) nu står vi jo igen med en stabil drift derovre og i virkeligheden muligheden for at involvere børnene igen".

Selvom beboerdemokratiet ikke er lige så stærkt i Titanparken som i Lundtoftegade, har der været stor opbakning til projektet med *Boldspilslaboratoriet*. Søren-Emil Schütt beskriver, hvordan beboerne på det afdelingsmøde, hvor projektet blev præsenteret, øjeblikkeligt bakkede op og gerne ville være med: "Og så kom mig og Aske og præsenterede det her, og så var folk jo bare... Helt vilde, ikke. (...) og hvem vil være med? Så skriver I jeres e-mail ned her. Og det var der så bare mange, der gjorde". Generelt giver han indtryk af en gruppe beboere, som mest glæder sig til, at der sker noget godt i deres boligområde, og derfor ikke kommer med modstand. Men fordi der ikke er ressourcer til at lave opsøgende arbejde i særlig høj grad, er der ganske vidst beboere, der er involverede, men "Om de har ejerskab over det, det kan jeg være mere i tvivl om".

3.2 Nuværende brug af lokalområdet - Titanparken

Følgende afsnit indeholder en analyse af den nuværende brug af lokalområdet, herunder af det område, hvor *Boldspilslaboratoriet* skal opføres. Analysen beskæftiger sig rent kvantitativ med, hvor mange personer, der bruger områderne, men også hvornår de gør det, hvilket formål, de besøgende har med besøget,

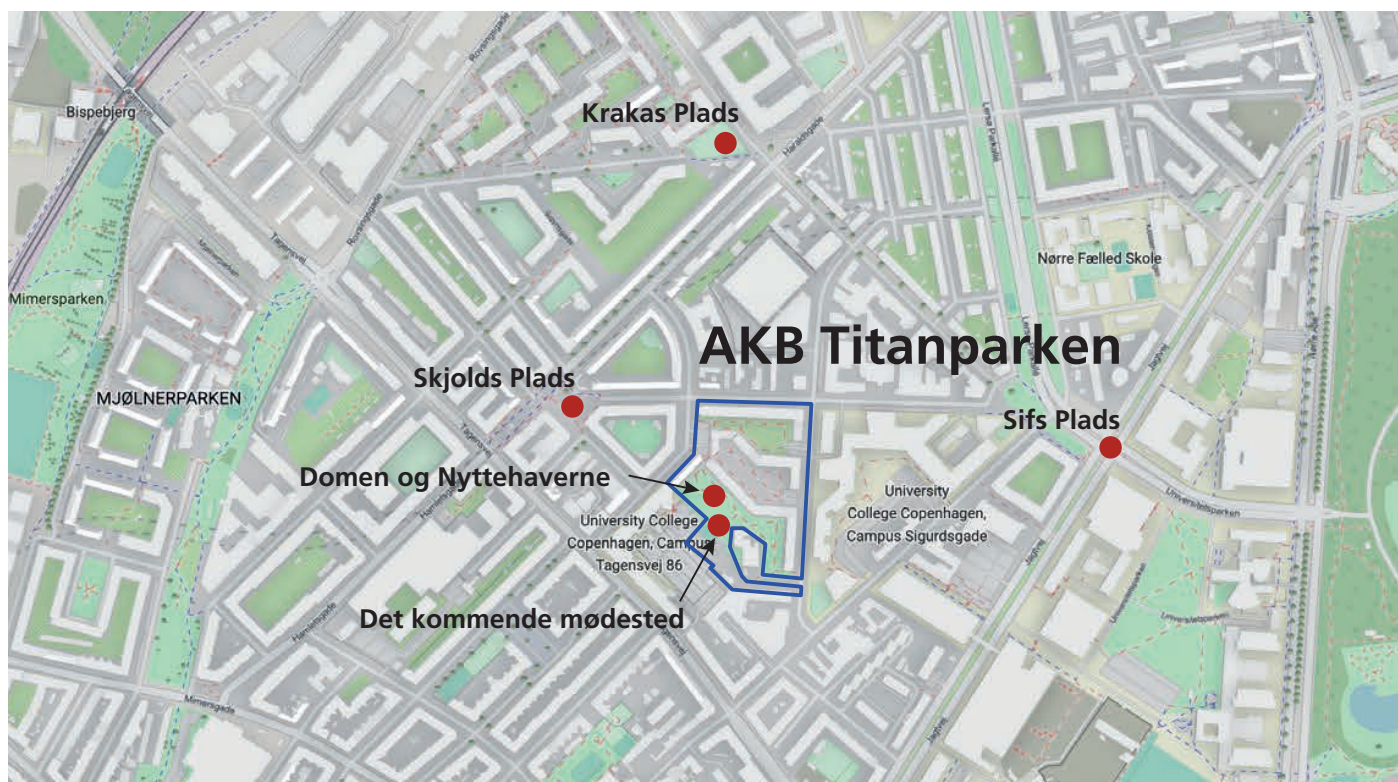
samt hvorvidt stederne, som de står nu, bruges til at møde nye mennesker eller folk, som ikke bor i boligforeningen. Analysen er baseret på involverede aktørers beskrivelser af stederne, observationer og beboerundersøgelsen. I forbindelse med sidstnævnte er det værd at pointere, at kun 5 % af de adspurgte beboere angav, at de ikke bruger deres lokalområde, hvilket står i stor kontrast til Lundtoftegade, hvor hele 40 % af de adspurgte beboere svarede, at de ikke bruger nogen steder omkring deres hjem.

Foruden boldbanen ved parkeringspladsen, hvor *Boldspilslaboratoriet* skal anlægges, undersøges en dome og en samling nyttehaver beliggende på boligforeningens matrikel. Derudover analyseres brugen af tre pladser i nærheden, hhv. Skjolds, Krakas og Sifs Plads (se kort 3). Derudover beskrives Fælledparken, Bananapark og Osråmhuset, da det er steder, der bliver nævnt af beboerne.

For en uddybning af stedernes fysiske attributter samt adgangsveje og barrierer henvises til Nielsen (2024b).

3.2.1 Boldbanen ved parkeringspladsen – det kommende mødested

I forlængelse af Titanparkens største gårdrum på den anden side af et tilgroet trådhegn, ligger en boldbane omkranset af et lavt hegn og med små mål lavet af metalstænger. Det er denne boldbane og området omkring, som skal transformeres til *Boldspilslaboratoriet*. Banen er skæv, og underlaget er lavet af en type gummi, som bliver glat, når det bliver vådt. Dette betyder, ifølge Aske Tybirk Kvist, at selvom banen er relativt nyanlagt, så er den egentlig ikke

Kort 3: Oversigt over mødesteder i og udenfor AKB Titanparken. Boligforeningens matrikelgrænse er markeret med blå.

egnet til foreningsfodbold. Ikke desto mindre fortæller Søren-Emil Schütt, at Nørrebro United faktisk har trænet der en gang om ugen siden februar 2022, og at fodboldklubben allerede er en del af identiteten i AKB Titanparken. Dette endda, selvom banen ligger som "(...) sådan en lidt amputeret del af Titanparken".

Som beskrevet tidligere, er det kommende mødested svært tilgængeligt, og ikke et sted, man som udefrakommende opdager ved en tilfældighed (Nielsen, 2024b). Aske Tybirk Kvists fortælling om, hvordan han viste stedet frem til formanden for Nørrebro Lokaludvalg eksemplificerer dette: *"Han så det byrum, og så var han sådan 'Hold nu kæft'. Altså formanden for Lokaludvalget, en rigtig byrotte, gammel ungdomshustype, og han kender det ikke. Ingen kender det sted"*. Når det er sagt, så pointerer han også, at forældre og børn, der har tilknytning til daginstitutionen beliggende i forlængelse af AKB Titanparken, selvfølgelig kender til boldbanen og området.

I beboerundersøgelsen angiver ni af de adspurgte beboere (16 %), at de benytter sig af banen mindst en gang om ugen enten til at være sammen med venner, dyrke sport eller fordi de tager deres børn med. Fem personer fortæller desuden, at banen er et sted, de nogle gange møder nye mennesker. I løbet af de seks observationer, der blev foretaget ved boldbanen, oplevede vi reelt spilaktivitet én enkelt gang,

Det nuværende boldbur ved parkeringspladsen, hvor det kommende mødested *Boldspilslaboratoriet* skal anlægges.

hvor en gruppe yngre børns fodboldspil blev afløst af en gruppe teenagere, som ligeledes spillede bold. Samtidig med de yngre børns spil kørte et andet barn rundt på cykel inde på banen. Disse aktiviteter fandt sted en søndag eftermiddag, sideløbende med, at en gruppe børn løb på løbehjul på parkeringspladsen, og en gruppe voksne stod og snakkede ved deres biler længere nede mod Titangade. En lørdag midt på dagen, blev der observeret nogle få yngre børn og en enkelt ung på banen. De yngre børn snakkede med den unge, men der blev ikke spillet fodboldspil. Under observationer foretaget på hverdage var der meget lidt aktivitet. Enkelte personer passerede forbi, nogle var ude at gå tur med deres hund, andre gik over parkeringspladsen med retning mod Professionshøjskolen eller indgangen ved ud mod Titangade. Indtrykket er, at boldbanen kun bruges sporadisk, og overordnet set virker det i højere grad som et sted, man går igennem, end et man opholder sig i, eller som Aske Tybirk Kvist konkluderer: *"Det er ikke et rum. Det er et reststed"*.

3.2.2 Domen og Nyttehaverne i gården

Inde i selve gårdrummet, placeret i et gammelt boldbur, ligger et 30 m² stort kuppelformet drivhus, en såkaldt dome. Drivhuset blev påbegyndt i 2019 med støtte fra Realdania, men først færdiggjort og taget i brug i 2021. Inde i domenen er der opsat havemøbler og forskellige planter gror langs siderne. Lige udenfor står et bistade, og der findes haveredskaber og en vandhane. Tæt ved domenen findes et andet boldbur, i hvilket der er anlagt højbede. De to frivillige beboergrupper 'Havegruppen' og 'Biernes venner' holder til på disse steder. Dog var der mere ukrudt end afgrøder i højbedene under observationerne, og det sidste Facebookopslag i gruppen 'Titanparkens Nyttehaver' er fra april 2018. Besøgende udefra er, ifølge skilte på hegnene, velkomne i nyttehaverne og domenen, men kun beboere i Titanparken kan få et af højbedene som have.

Beboerundersøgelsen viser, at blot tre af de adspurgte benytter domenen og nyttehaverne. To af disse angiver, at de er der flere gange om ugen eller dagligt, mens den sidste respondent svarer, at vedkommende er der en gang om måneden. Ingen af de adspurgte nævner, at de møder nye mennesker ved brug af domenen eller nyttehaverne. Dette stemmer overens med de fem observationer, der blev foretaget i området omkring domenen og nyttehaverne: En enkelt gang blev domenen benyttet, da et barn som legede i området omkring boldbanen, løb ind for at drikke af vandhanen, for derefter at fortsætte sine aktiviteter på boldbanen. Ellers stod både domenen og nyttehaverne tomme hen og de eneste personer, der blev observeret, var en enkelt eller to forbigående pr. observation, og i to tilfælde en person, der sad på en bænk i nærheden i en cigarets tid.

Til trods for at der ikke blev spurgt specifikt ind til

brugen af Titanparkens gårum, var det alligevel steder, der blev nævnt af mange beboere. 11 personer (19 %) angiver gårdrummene som steder, de bruger, og hele 20 personer fortæller, at gårdrummene er der i deres lokalområde, de møder andre mennesker. Det svarer til halvdelen af dem, der angiver, at de overhovedet møder andre mennesker i deres nærmiljø. Under observationerne sås flere hundeluftere og andre gående, der passerede igennem gården, men umiddelbart blev der ikke observeret nogen møder.

3.2.3 Skjolds Plads

Cirka 200 meter nordvest for det kommende mødested ligger Skjolds Plads. Pladsen tilgås let fra Titanparken via Sigurds-gade og Fafnersgade, og er desuden åben ud mod en bred cykelsti på Haraldsgade. I den nuværende kvarterplan, beskrives pladsen som *"Haraldsgadekvarterets nye centrale plads med metrostation, som fungerer som samlingssted og orienteringspunkt"* (Københavns kommune, 2021, s. 9). Pladsen er anlagt i forbindelse med åbningen af metrolinjen Cityringen i 2019, og fremstår ny med træer, bænke og et hævet plateau til ophold. Pladsen benyttes desuden til forskellige arrangementer og udeservering, og der er flere steder i nærheden, man kan købe mad og drikke.

Ifølge beboerundersøgelsen er Skjolds Plads det klart mest benyttede sted i området omkring Titanparken. 40 af de adspurgte (69 %) angiver, at de bruger pladsen. Over halvdelen af disse angiver, at de bruger stedet dagligt eller flere gange om ugen. Beboerne i Titanparken bruger Skjolds plads på mange forskellige måder. At mødes med venner, spise og handle ind er de oftest nævnte årsager til at besøge pladsen, mens metrostationen angives som en årsag hos 25 % af de adspurgte. 14 af de adspurgte angav Skjolds Plads som et sted, hvor de mødtes med andre mennesker, heraf var der otte, der fortalte, at de snakker med mennesker, de ikke kender i forvejen.

De fem observationer på Skjolds Plads vidner også om et meget benyttet område. En mandag formiddag i gråvejrs var der seks mennesker, der tog ophold på pladsen, alene eller i par, og på den gode side af 100 mennesker passerede over pladsen i løbet af observationen. Samme mønster gentog sig en hverdageftermiddag, hvor nogle tog ophold, mens mange passerede via cykelstien på Haraldsgade eller over pladsen for at bruge metroen. I weekenden blev endnu flere personer observeret tage ophold; en mor legede med sit barn og en gruppe venner brugte pladsen som mødested, inden de tog afsted på, hvad der lignede en polterabend. Under en observation blev der desuden afholdt farmers market på pladsen. Her var pladsen fuld af boder og der var mange forskellige besøgende. Under denne observation, var udeserveringen på pladsen desuden fyldt med mennesker, som

drak kaffe og sludrede i større eller mindre grupper.

3.2.4 Krakas Plads

I forbindelse med Haraldsgadekvarterets områdeløft 2007-2012 blev Krakas Plads etableret. Pladsen ligger cirka 500 meter fra Titanparken, og indeholder en lille boldbane med et enkelt fodboldmål og en basketkurv, et klatrestativ til parkour, og en række med gyngestativer. Pladsen er oprindeligt tænkt som et mødested for *"leg, ophold og bevægelse for alle kvarterets beboere og besøgende"* (Københavns Kommune, 2021, s. 25). I beboerundersøgelsen er der imidlertid kun to, der angiver, at de benytter sig af Krakas Plads, den ene besøger stedet et par gange om måneden, den anden så sjældent som 1-2 gange om året. En enkelt nævner, at personen møder nye mennesker, når personen benytter Krakas Plads. De fem observationer viste, at pladsen overvejende benyttes i weekenden. En lørdag formiddag var to familier på pladsen i længere tid, hvor de legede, klatrede, gyngede og den ene familie hørte stille musik fra en bærbar højttaler. En hverdagsformiddag observeredes udelukkende mennesker i transit, fortrinsvis cyklister, der passerede forbi, mens der en hverdageftermiddag blev observeret en familie ved gyngestativerne og en mand på en bænk.

3.2.5 Sifs Plads

Ligesom Krakas Plads blev også lommeparken Sifs Plads etableret i forbindelse med områdeløftet i 2007-2012. Parken ligger knap 400 meter fra Titanparken, og som gående kan man stort set undgå at krydse en gade på vejen derhen fra Titanparken. Pladsen ligger lige ved Lersø Parkallé og har foruden borde og bænke på en bakket græsplæne, gyngestativer og træningsstativer. Otte af de adspurgte i beboerundersøgelsen (14 %) angiver, at de bruger Sifs Plads, majoriteten på ugentlig basis eller oftere. Pladsen bruges til at gå tur eller være sammen med venner, og bliver også nævnt som et sted, hvor man kan møde mennesker, der ikke bor i ens eget boligområde.

3.2.6 Fælledparken, Bananapark og Osrarhuset

I og omkring Titanparken er der flere forskellige mødesteder. Foruden de ovenfor beskrevne lokaliteter, nævner beboerne også Fælledparken (14 %), klatrestedet Bananapark (16 %) og kulturhuset Osrarhuset (17 %) som steder i lokalområdet, de ofte benytter sig af og som giver mulighed for at møde nye mennesker.

Fra Titanparken er der under en kilometer til kanten af Fælledparken og kun et par hundrede meter længere, før man står på den første rigtigt optegnede fodboldbane. For at komme derhen skal den brede og trafikerede Nørre Allé krydses, hvilket er muligt via et lysreguleret fodgængerfelt ved Universitetsparken. I beboerundersøgelsen blev der ikke spurgt direkte

til brugen af Fælledparken, men ikke desto mindre angiver 14 % af de adspurgte beboere Fælledparken, som et af de steder i lokalområdet, de bruger oftest. Majoriteten bruger parken mindst en gang om ugen til både sportsaktiviteter, gåture og til at være sammen med venner.

3.3 Boldspilslaboratoriet - Nørrebro Samles På Banen i Titanparken

Boldspilslaboratoriet er det kommende mødested, der skal etableres i AKB Titanparken i forbindelse med projektet *Nørrebro Samles På Banen*. Ved at omdanne en del af boligforeningens eksisterende gårdrum, nedlægge hegn og grænser, og at inddrage og omdanne et større areal, der i dag fungerer som parkeringsanlæg for Københavns Professionshøjskole, er det visionen at skabe et nyt grønt og aktivitetskabende mødested. Stedet kommer til at bestå af forskellige opholds- og bevægelseszoner, herunder en større fodboldbane, et træningsområde, bålpladser og udekøkkenfaciliteter. Intentionen er, at *Boldspilslaboratoriet* skal fungere som mødested for både boligforeningens beboere og Københavns Professionshøjskoles elever, men også være en inviterende og attraktiv destination for udefrakommende besøgende.

Det er således planen, at *Boldspilslaboratoriet* skal strække sig over to matrikler og dermed to forskellige projektøkonomier, men for rådgiver og designer Sune Oslev, bliver selve projektet set som en helhed. Til forskel fra mødestedsprojektet i AKB Lundtoftegade inddrages kun meget lidt af boligforeningens eksisterende gårdrum i projektet. Det er således kun selve det eksisterende boldbur, og arealet op til dette, som skal forandres på Titanparkens matrikel. Sune Oslev ser det, som at projektet bliver bygget *”på et neutralt punkt i gårdrummet”* og man derfor kan se det som at *”beboerne mister jo ikke noget – de får bare flere byrum foræret gennem denne proces. Og det er jo svært at blive sur over”*. Dette argument istemmes af en af beboerne, der i beboerundersøgelsen beskriver projektet således: *”det handler om at få så meget som muligt ud af så lidt som muligt”*.

Fleire interviewede aktører beskriver *Boldspilslaboratoriet* som et spinoff-projekt fra *Bevægelsestorvet* i Lundtoftegade, der var det første *Nørrebro Samles På Banen*-mødested, der fik støtte gennem Realdania og Lokale og Anlægsfondens 'Fælles Rum'-kampagne. Søren-Emil Schütt forklarer, at Titanparken hurtigt blev valgt som projektets anden lokalitet. Dette skyldtes dels hans involvering i AKB Københavns bestyrelse og dermed indblik i, at AKB Titanparkens boligafdeling havde brug for nye aktiviteter, og dels at der ikke var en eneste beboer fra boligafdelingen på medlemslisten i Nørrebro United. Dette gjorde, ifølge Søren-Emil Schütt, AKB Titanparken til et *”oplagt valg”*.

Lokaliteten for det kommende mødested ligger dog i *”et mere eller mindre aflukket gårdrum (...) med skilte med ”ophold forbudt” (...) hvilket medfører, at man skal kende til pladsen for at benytte sig af den”* (Nielsen, 2024b). Det kan derfor være svært at forestille sig, at *Boldspilslaboratoriet* også skal tiltrække udefrakommende brugere. Dette påtales for eksempel af Tobias Illum: *”Det kan jeg godt have svært ved at se, at man skulle ville gå ind der ved skraldeskuret, og så møde en park og bare tænke, her er jeg bare, fordi jeg bor 10 km den vej, at jeg lige kom forbi med mine unger og der er en legeplads”*. Ifølge Sune Oslev har Københavns Professionshøjskole dog planer om etablering af et sundhedshus i deres bygning, hvilket forventes at åbne mere op og skabe adgang til det nye byrum.

Nørrebro United har fået midler fra Nordea-fonden og Københavns Kommune til at stå for den primære facilitering af *Boldspilslaboratoriet* og får dermed en central værtsrolle i forbindelse med fodboldtræningen og kontakt til de andre involverede foreninger. Samtidigt har København Kommune desuden givet Nørrebro United driftsmidler, som de så viderebringer til AKB Titanparken, der vil stå for den daglige drift af *Boldspilslaboratoriet*. Tobias Illum forklarer, at der har eksisteret en fortælling om AKB Titanparken, der har handlet om inaktivitet og ensomhed, og at mødestedsprojektet derfor har opnået stor politisk bevågenhed: *”(...) hvis kommunen gerne vil det her, så er vi også nødt til at få nogle penge til at aktivere arealet, så vi er sikre på, at vi når de mennesker, som kommunen selvfølgelig også har en ambition om, skal aktiveres. Altså de inaktive. Og børnene, som ikke har plads nede på de store idrætsanlæg. Så det affødte bare, at det gav mening for os”*. At projektet på den måde kunne få kommunal finansiering til både anlæg, drift og facilitering på én gang forklarer han således: *”Altså det var også lidt en politisk bestilling. Det var en politiker, der bad om et budgetnotat på penge til det her projekt. Med aktivitetsmidler og driftstilskud og det hele (...) der er det jo ligesom nøglen og muligheden for at gå ind gennem budgetforhandlingerne, hvor man også kan afsætte servicemidler, altså midler til andet end byggeri. På den måde har man kunne sammenstykke en lidt større og sammenhængende pakke”*.

Lige som for *Bevægelsestorvet* i Lundtoftegade, er det vigtigt, at *Boldspilslaboratoriet* bliver et mødested for både Titanparkens beboere og besøgende udefra, og derfor er der også her blevet udarbejdet brugsaftaler mellem Nørrebro United og Københavns Kommune på den ene side og KAB og AKB Titanparken på den anden side. Her beskrives det tydeligt, at halvdelen af pladserne til fodboldtræning i *Boldspilslaboratoriet* skal tilbydes til børn, der bor i AKB Titanparken, mens den anden halvdel kan tilbydes til børn på Nørrebro

Uniteds venteliste. Børnene på ventelisten er, ifølge Aske Tybirk Kvist, primært fra mere ressourcestærke familier. Desuden fortæller Sune Oslev, at man i planlægningen og designet af *Boldspilslaboratoriet* arbejder med flere forskellige zoner og opholdsrum, der kan appellere til mange forskellige typer af brugere. Og flere af de interviewede aktører forklarer, at der er flere forskellige foreninger involveret i faciliteringen af mødestedet, som f.eks. den lokale spejderforening og en parkourforening gennem Ressourcecenter Ydre Nørrebro. På denne måde skabes der forskellige anledninger til at bruge stedet. Dette understøttes af Søren-Emil Schütt, der forklarer: *"Det tror jeg også var noget af det, vi indså under rejsen (...) det vigtige er, at man har noget at mødes om. Og det kræver, at nogen faciliterer det møde"*.

3.3.1 Planlægningsprocessen

Der er mange aktører involveret i planlægningen af *Boldspilslaboratoriet*. Selve styregruppen består stort set af de samme aktører som styregruppen for *Bevægelsestovet* i Lundtoftegade. Således repræsenterer Aske Tybirk Kvist Nørrebro United, mens Søren-Emil Schütt repræsenterer AKB Titanparken, Sofie La Cour Mosegaard repræsenterer KAB/AKB København, Tobias Illum repræsenterer Kultur- og Fritidsforvaltningen/Københavns Kommune og Sune Oslev repræsenterer rådgivningsfirmaet MASU Planning. Derudover er aktører fra Københavns Professionshøjskole og Nordea-fonde stærke interessenter og har været involveret i mange møder, ikke mindst dem, der specifikt har involveret Københavns Professionshøjskoles matrikel.

Da Boldspilslaboratoriet ses som et spinoff-projekt fra Bevægelsestovet betyder det, at selve planlægningsperioden har været en hel del kortere i dette projekt. Mette Søgaard Laier beskriver de to projekter således: *"Jeg tænker, processerne bliver meget ens. Lundtoftegade er bare foran, har jeg lyst til at sige"*. Og Sofie La Cour Mosegaard fortsætter: *"Altså, der er jo de helt klassiske processer, der skal igennem med godkendelse og udbud og rådgivere på. Altså, der er jo MASU Planning jo. Men det er jo de samme processer, der kommer til at forløbe. Så det tænker jeg ikke er en forskel, andet end at Lundtoftegade bare lige er et par skridt foran (...) Også fordi man også kører lidt samme modeller, ikke - 'Boldbane med mere', derfor kan det hele gå meget stærkere i Titanparken. (...) Nu får Mette lige anlagt den der første boldbane der [Bevægelsestovet i Lundtoftegade]. Og bum! Så kommer Titanparken... Så er det lige det, der skal på plads med det der KP [Københavns Professionshøjskole], og så kører vi her (...) Vi holder masser af byggeudvalgs-møder og styregruppemøder og sådan noget i hvert fald"*. Projektet i Lundtoftegade fremstilles således som en slags skabelon, som projektet i Titanparken relativt nemt kan formes efter.

Også i Titanparken har der været fokus på borgerinddragelse som den styrende faktor for projektets fremdrift og det endelige resultat. På trods af en tidsmæssigt meget kortere proces, end i Lundtoftegade, har styregruppen også her lagt vægt på vigtigheden af beboerdemokrati og lokalt ejerskab, for at sikre, at *Boldspilslaboratoriet* bliver et attraktivt mødested for såvel lokale beboere som udefrakommende besøgende.

Illustration af det kommende mødested *Boldspilslaboratoriet* (MASU Planning, 2023).

På to afdelingsmøder i AKB Titanparken i marts og september 2022 blev projektet om at lave et rekreativt mødested i samarbejde med Nørrebro United præsenteret, og det blev besluttet at opstarte en følgegruppe blandt interesserede beboere. Herefter ansøgte Søren-Emil Schütt og Aske Tybirk Kvist Københavns Kommune om midler til planlægningsprocessen, og med den bevilling startede den reelle proces med at samle KAB, Københavns Kommune, MASU Planning, Realdania og Lokale og Anlægsfonden, og projektet om *Boldspilslaboratoriet* blev født.

I januar 2023 hyrede Nørrebro United foreningen Til Vægs til at drive beboerinvolveringsprocessen i forbindelse med *Boldspilslaboratoriet*. Søren-Emil fortæller, at denne proces har skulle gå *”lidt hurtigt”*, men som også har været en proces, *”(...) hvor jeg i virkeligheden tror, at alle folk har følt, at de har kunne komme med alle deres frustrationer og kritikker (...) og hvor der i hvert fald er en del beboere, der har følt sig involveret”*. Ved et ekstraordinært afdelingsmøde i april 2023, hvor også Mette Søgaard Laier deltog, blev projektet om *Boldspilslaboratoriet* officielt vedtaget. Beboerundersøgelsen viste, at 40 % af de adspurgte beboere har kendskab til projektet, og at 70 % af disse har talt med andre naboer om det.

På trods af, at processen tidsmæssigt har kunnet forkortes, har involveringen af Københavns Professionshøjskoles matrikel kompliceret nogle af processerne. Mette Søgaard Laier fortæller: *”Den er lidt i proces stadigvæk, selve den juridiske aftale. (...) set fra vores stol [hos KAB/AKB København], så er det sådan en, vi skal lidt forfra med, fordi nogle af de her processer - den her forholden sig til matrikler, ansvar og godkendelsesprocesser og sådan noget, den er lidt anderledes her. Fordi her kommer en helt ny aktør med en helt ny dagsorden. Men vi er open minded (...) det er jo en superfed tanke, når man ser på det der rum. Altså, hvis man ikke har matrikel- og jura- og driftsbrillerne på (...) Så tænker man, ’but of course’, altså et kæmpe, kæmpe rum med en kedelig parkeringsplads og et kedeligt, kæmpe affaldsområde, det kan man forvandle til noget. Men der er lige nogle ting, sådan nogle praktiske ting, som så skal landes”*.

Søren-Emil Schütt fortæller ligeledes, at han og Aske Tybirk Kvist har kæmpet for at stå fast på idéen om at inddrage hele byrummet, selvom det har krævet mange møder og meget juridisk og administrativt arbejde og såvel Københavns Professionshøjskole som KAB flere gange har været ved at *”kaste håndklædet i ringen”*. I december 2023 indgik KAB og Københavns Professionshøjskole en formel aftale om projektet, og selve etableringsfasen af *Boldspilslaboratoriet* forventes igangsat i foråret 2024. Pr. 31. januar 2024 har Københavns Professionshøjskole dog meldt ud, at de på grund af en større intern tilpasningsplan, er

nødsagede til at trække sig fra projektet om *Boldspilslaboratoriet*. Hvad dette vil betyde for selve udformningen og etableringen af det kommende mødested er stadig uvist.

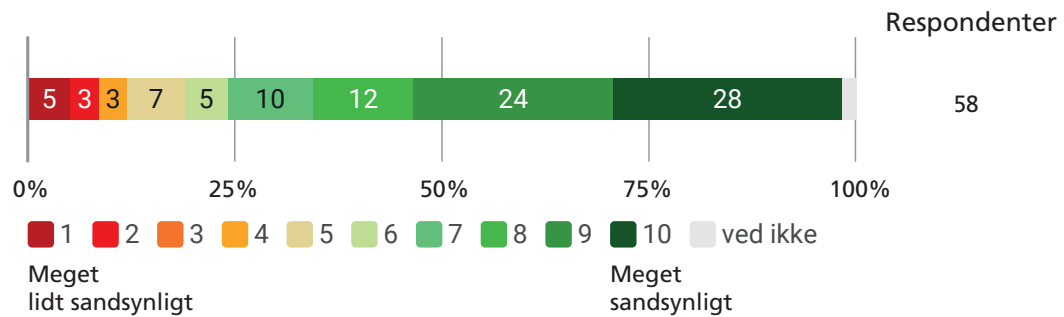
3.4 Forventninger til Boldspilslaboratoriet

Som det fremgår af ovenstående analyse, har de involverede aktører mange og forskellige forventninger til *Boldspilslaboratoriet*. Da dette projekt, ligesom *Bevægelsestovet* i Lundtoftegade, er en del af ‘Fælles Rum’ er mange af de overordnede forventninger til stedet de samme, eksempelvis forventningen om at stedet kommer til at skabe nye møder og relationer mellem mennesker. Derudover er en tilgængeliggørelse af (forenings-)idræt og udeliv for en mindre aktiv og mindre ressourcestærk beboergruppe, forebyggelse af utryghed og en ny måde at planlægge byrum på er også blandt forventningerne hos aktører og beboere. Generelt er der en positiv stemning omkring, at det kommende mødested vil blive anlagt som planlagt og vil indfri de mangeartede forventninger.

3.4.1 Forventninger om møder på tværs af adresser og socioøkonomiske skel

Som beskrevet ovenfor, er det overordnede formål med ‘Fælles Rum’ at skabe nye mødesteder, der kan bidrage til sociale møder mellem borgere fra forskellige dele af byen og med forskellige socioøkonomiske baggrunde (Realdania, 2018). Dette mål er der mange af de interviewede aktører, der forventer, at *Boldspilslaboratoriet* kan være med til at indfri. Aske Tybirk Kvist slår endda fast, at det er særligt vigtigt at børn, der bor i AKB Titanparken, ligesom børnene, der bor i AKB Lundtoftegade, møder folk fra andre dele af byen. Som Sofie La Cour Mosegaard siger *”børn ude fra boligafdelingen skulle komme ind og bruge det, og så skulle de blive blandet (...) med de børn, som ellers ikke ville komme i de der boldklubber”*.

Dog er der også mange, der udtrykker bekymringer knyttet til *Boldspilslaboratoriets* placering. Det kommende mødested skal etableres inde mellem bygningerne mellem Titanparken og Københavns Professionshøjskole, hvilket betyder, at det på nuværende tidspunkt ikke er et sted, man lige kommer forbi og som desuden indeholder ‘adgang forbudt for uvedkommende’-skilte langs ruten dertil (Nielsen, 2024b). Derfor er der flere af de interviewede, der udtaler, at der skal gøres noget for at ‘åbne op’ og ‘invitere ind’, hvis visionen om mødet på tværs af adresser skal opstå. Som Mette Søgaard Laier beskriver det: *”Hvis det er så lukket, så er det ikke noget, du opdager udefra, medmindre du ved, du skal kigge (...) du skal have de uvidende ind ikke?”*. Som et muligt svar på denne problematik nævner Sune Oslev Københavns Professionshøjskoles plan om et nyt sundhedshus. Han ser denne plan som en mulighed for, at langt flere vil

Figur 3: Beboernes forventninger til om *man* kommer til at møde nye mennesker ved brug af *Boldspilslaboratoriet* (1= meget lidt sandsynligt; 10 = meget sandsynligt). Angivet i procent af adspurgte.

opdage det kommende byrum og tage det i brug. Flere af de interviewede aktører italesætter, at et attraktivt byrum i sig selv ikke er nok til at skabe sociale møder; der skal være noget at mødes om. Foruden boldspil skal det kommende mødested, som beskrevet tidligere, også indeholde andre funktioner. Her peger Aske Tybirk Kvist på planen om et udekøkken, hvor han forventer, at forældre og i særdeleshed mødre fra Titanparken, vil blive aktiveret.

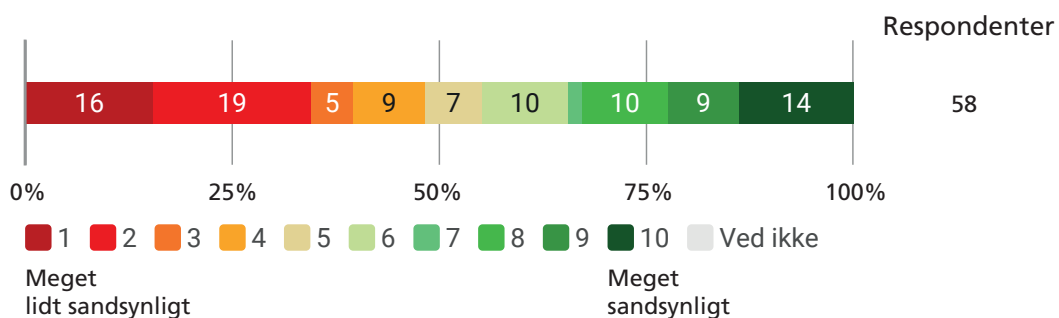
Sune Oslev understreger specifikt vigtigheden af Nørrebro United som projektejere, idet det betyder, at der er garanti for at stedet vil blive brugt i de tidsrum, der er dedikerede til fodboldtræning. Ligesom med *Bevægelsestovet*, er han ikke i tvivl om, at *Boldspilslaboratoriet* vil kunne skabe møder og social integration. Han forklarer sit argument med Nørrebro Uniteds sociale profil og den juridiske brugsaftale med Københavns Kommunes Kultur og Fritidsforvaltning, der fastslår, at en del af pladserne på træningsholdene er dedikerede til børn fra boligområdet.

Lidt mere tilbageholdende er Sofie La Cour Mosegaard, der ikke er lige så sikker på en succes i Titanparken, som hun er i forbindelse med projektet i Lundtoftegade. Spurgt ind til om hun forventer, at projekterne kommer til at skabe social kapital hos beboerne og bygge bro til den omkringliggende by, svarer hun: *"Altså, det tror jeg da, det tror jeg da helt sikkert, det kan. Altså, jeg må indrømme, jeg ser stadigvæk store, ret store forskelle mellem Lundtoftegade og Titanparken (...). Jeg tænker Lundtoftegade, det kommer til at køre. Men kommer det til skabe en*

forandring i Titanparken? Det er det jeg er mest nysgerrig på". Denne lidt mere tilbageholdende entusiasme forklarer hun blandt andet med, at der i mange år har været mange forskellige projekter i gang i Lundtoftegade: *"Men det er der ikke på samme måde i Titanparken, det er der bare ikke".* Anderledes lyder det, når Søren-Emil Schütt bliver spurgt, hvorvidt projektet i Titanparken bliver en lige så stor succes som flagskibsprojektet i Lundtoftegade, her svarer han: *"Ja, spørgsmålet er, om det ikke bliver en større succes i Titanparken, end det gør i Lundtoftegade? Det kunne jeg godt forestille mig, at det ville blive".*

I højere grad end blandt beboerne Lundtoftegade, forventer beboerne fra Titanparken, at *Boldspilslaboratoriet* er et sted, hvor man kan møde nye mennesker. Således svarer 64 %, at der er stor sandsynlighed for sådanne møder (svarmulighed 8-10 på figur 3), mens kun 11 % svarer, at det er temmelig usandsynligt, at man vil komme til at møde nye mennesker, når *Boldspilslaboratoriet* står færdigt (svarmulighed 1-3 på figur 3).

Som det var tilfældet i Lundtoftegade, er der også markant færre respondenter i beboerundersøgelsen i AKB Titanparken, der angiver, at de *personligt* forventer at møde nye mennesker i det nye byrum, end det mere generiske *man*. Som det fremgår af figur 4, svarer 33 %, at de med stor sandsynlighed forventer *personligt* at møde nye mennesker. Der er således mere end tre gange flere adspurgte beboere, der er positivt stemt omkring sandsynligheden for et *personligt* nyt møde, end det var tilfældet blandt beboerne

Figur 4: Beboernes forventninger til om de *personligt* kommer til at møde nye mennesker ved brug af *Boldspilslaboratoriet* (1= meget lidt sandsynligt; 10 = meget sandsynligt). Angivet i procent af adspurgte.

i AKB Lundtoftegade. Ligesom i AKB Lundtoftegade, mener en stor del, nemlig 40 % af de adspurgte beboere i AKB Titanparken dog, at det er temmelig usandsynligt, at sådanne møder vil finde sted.

At de positive tilsagn omkring mødet med nye mennesker er så meget højere blandt beboere fra AKB Titanparken end beboere fra AKB Lundtoftegade, kan hænge sammen med, at en langt større del af beboerne i dette boligområde synes, det er vigtigt at møde nye mennesker, når de bruger deres lokalområde. Her angiver 46 %, at det er vigtigt at møde nye mennesker, når man benytter sit lokalområde. Til sammenligning var der kun 22 % af de adspurgte beboere i AKB Lundtoftegade, der mente, at det er vigtigt at møde nye mennesker.

3.4.2 Forventninger om at tilgængeliggøre foreningsidræt

En stor del af forventningerne til det kommende mødested handler ligeledes om at skabe flere idrætsfaciliteter og gøre foreningsidræt mere tilgængelig for alle byens borgere. Således forklarer Tobias Illum, at det fra kommunal side også er det, der retfærdiggør deres involvering i projektet: *“Jo, altså, man kan sige, det vi jo får, det er, at vores forening får nogle foreningstider, så de kan tilbyde noget organiseret fodboldtræning. Og det er ligesom det, der legitimerer det for os”*.

Både Søren-Emil Schütt og Aske Tybirk Kvist giver udtryk for, at der på den lange venteliste i Nørrebro United ikke var en eneste beboer fra AKB Titanparken, og at foreningsidræt i det hele taget ikke er velkendt for beboerne i dette boligområde. De argumenterer derfor for, at etableringen af *Boldspilslaboratoriet* i netop Titanparken vil kunne afhjælpe et større samfundsproblem, da det ydermere er påvist, at børns mobilitetsradius falder med faldende socioøkonomiske ressourcer. Denne argumentation bakkes op af Tobias Illum, der siger: *“(…) Børn fra udsatte boligområder. Vi kan se, at det er dem, der bevæger sig mindst. Også hvis de ikke har den nødvendige opbakning hjemmefra”. Derfor bliver etableringen af Boldspilslaboratoriet vigtigt: “Det der med at flytte træningen ud til der, hvor folk bor, så de får nemmere ved at deltage, og man fjerner nogle barrierer (...) Så vi indbyder også til mere aktivitet til dem, som ikke kommer i foreningslivet (...) Og den sikkerhed man kan give forældrene i, at børnene kan spille i nærheden. Altså de skal ikke være bekymrede for deres børn, fordi de er lige hernede og de skal ikke over vejen. Og alle mulige ting. Fordi de ikke selv har ressourcen til at følge dem derhen. Så på den måde er der mere brug for en bane i Titanparken og Lundtoftegade, end der er i en given ejerforening”. Der er altså en forventning til, at flere børn fra boligområdet vil kunne blive en del af fodboldklubben, både fordi træningen flyttes inden*

for deres mobilitetsområde, men også fordi aftalen om at en del af pladserne på Nørrebro Uniteds hold skal reserveres til de lokale børn, og således gøre foreningsidrætten mere tilgængelig for familier, der ikke er vokset op med den. På en lidt større skala vil etableringen af en ny bane kunne afhjælpe noget af den kapacitetsmangel på idrætsfaciliteter, man oplever i bydelen.

Når beboerne bliver spurgt til, hvad de mener mødestedsprojektets formål er, bliver en styrket fodboldtilgængelighed og bedre adgang for børn især nævnt. Også behovet for at mindske ventelisterne bliver nævnt, og fodbold som en måde at skabe fællesskaber. Som en beboer svarer *“Børn vil jo gerne spille fodbold”*. Det virker som, der er en tro på, at deres forventninger nok skal blive indfriet. Ud af de adspurgte, der mener, at *Boldspilslaboratoriet* kommer til at tilbyde noget, som de ikke kan få andre steder, svarer over halvdelen *“nærhed”*. Dette indikerer, at der er et behov for gode faciliteter så tæt som muligt på ens boligområde.

3.4.3 Forventninger om at inspirere til nye måder at planlægge byrum

Ligesom for *Bevægelsestorvet* i Lundtoftegade, er der flere aktører, der forventer, at processen omkring etableringen af *Boldspilslaboratoriet* også kan være en inspiration til, hvordan man kan arbejde med at skabe nye mødesteder i byen. Således taler Mike Brandt om, at netop samarbejdet mellem kommunen og den almene boligsektor er vigtig og banebrydende i København: *“Det har jo heller ikke rigtigt været en udfordring på samme måde før, fordi man har haft masser af kommunal jord tidligere (...) men det er også bare sådan, at der er ret meget kamp om plads, og særligt kamp om den kommunale plads. Byen er fuldt udbygget (...) men noget af det, som det her projekt jo så er rigtig godt til, det er ligesom at finde ud af, hvor fællesmængden af interesser og ressourcer er på en eller anden måde. Altså, hvor vi fra kommunens side har mange penge, men ikke noget grund. Så har de almene boligselskaber masser af grund, men ikke nogen penge – og her kan foreningen, altså Nørrebro United, jo så ligesom være med til at binde det hele sammen, på en måde, der gør, at de to siloer kan tale sammen. Det er meget inspirerende og nytænkende for vores måde at skabe byrum og byliv på”*. Det at løse en tæt bebygget kommunes problem med pladsmangel ved at bruge almen jord til nye semi-offentlige byrum, er noget af det der gør *Nørrebro Samles På Banen* til et helt unikt projekt. Og forventningen, eller måske forhåbningen, om at samarbejdet mellem forskellige aktører om brugen af den almene jord kan gentages andre steder, skinner igennem hos flere interviewede aktører.

Mette Søgaard Laier forklarer ligeledes, at denne måde at arbejde med de almene jorde også giver mening på et større plan: *“Hele sektoren vil jo gerne støtte op om, at det jo netop er for alle, ikke? Så det her er jo også en måde, måske at, hive dem lidt længere væk fra ‘ghettolisten’, også ved at åbne det op og gøre det attraktivt, og blande beboerne og vise, at man kan noget andet, har jeg lyst til at sige”,* og Sofie La Cour Mosegaard fortsætter: *“Man vil jo også kunne kopiere det til et andet område, hvis det opstod. Altså, så vil vi jo - i hele KAB-fællesskabet - kunne sige ‘Nå, men det dér, det er jo gået sindssygt godt i Titanparken. Det kan vi jo bare, lave her også’. Og nu har vi endda fået brugsaftalen på plads, og fået på plads, hvordan den der inddragelsesproces skulle køre, så det vil man bruge, og det er man også opmærksom på (...).”*

Ydermere forklarer Tobias Illum, at *Boldspilslaboratoriet* kan være til stor inspiration for andre byrumsprojekter, fordi det involverer så mange interesser og er et nyt forsøg på at koble fysisk udvikling med sociale indsatser: *“Fordi der er netop så mange dagsordner, man kan spille ind i det og få gevinster på. Så du kan både få noget på kapacitetssiden. Du kan også få noget på integrationssiden. Du kan også få noget på sundhedssiden. Du kan også få noget på det der med, at børn har nemmere ved at komme ind i foreningslivet. Og demokratisk dannelse. Og alle mulige dejlige buzz words, man kan smide ind i de der rum – det er meget appellerende for såvel politikere som byplanlæggere”*. Denne pointe underbygges af, at aktører og beboere har alle mulige forskellige forventninger til stedet. Når mange dagsordener kan læses ind i et projekt, kan forventningerne til stedet blive tilsvarende mangeartede.

Flere af beboerne udtrykker velvilje over for idéen om det nye byrum. Det bliver omtalt som et sted, der skal *“gøre området bedre for borgerne”* og en måde at *“forny området”* og *“bygge noget nyt der ser anderledes ud”*. En enkelt beboer er dog mere skeptisk over for ideen og siger at det er *“gentrificerende på en dårlig måde”*, mens en anden beboer fortæller, at vedkommende ville bruge det kommende mødested, hvis de *“lyttede til folk, der bor her”*. Det er altså ikke alle, der mener, at hele planlægningsprocessen har været lige god og inddragende.

3.4.4 Forventninger om kriminalitetsforebyggelse og tryghed

Ifølge Aske Tybirk Kvist har der i flere år været udfordringer med utryghed blandt beboerne i Titanparken, og i den forbindelse har Københavns Professionshøjskoles parkeringsplads været nævnt som utryk, da den ligger lidt øde hen og der ikke er frit udsyn til den fra boligerne. Aske beskriver situationen således: *“Men, jeg tror bare sådan, der har ikke været noget*

legitimt offentligt ophold. Og så er det et perfekt sted at have illegitimt offentligt ophold”. Denne fortælling bakkes op af Sofie La Cour Mosegaard, som også nævner utryghed som en potentiel problematik i området: *“Hele det der med at skabe tryghed og sådan noget er vigtigt i denne her proces. Fordi det har Titanparken været udfordret af, ikke? Det er sådan et sted, hvor man er i dialog med lokalbetjenten - om parkeringspladsen og alt det der”*. På et bestyrelsesmøde i april 2022 var problemer med larmende og utryghedsskabende adfærd på parkeringspladsen til debat. En beboer anfører i følge referatet, at det har været et problem i 6 år og at vedkommende *“føler at KAB negligerer det i høj grad”* (Nilsth, 2022).

Boldspilslaboratoriet er, som det fremgår, et projekt med mange forskellige formål, og et af dem er da netop også at bidrage til at skabe mere tryghed i boligområdet. Som Aske Tybirk Kvist siger: *“Det har noget at gøre med sådan noget helt klassisk, sådan noget ‘eyes on the street’”*. Også Sofie La Cour Mosegaard reflekterer over hvorvidt *Boldspilslaboratoriet* vil kunne skabe tryghed i området: *“Så vil man kunne ændre på det [utryghed] med det her anlæg? Det tænker jeg ville være rigtig godt (...)* Altså det kunne man håbe på – og det er da klart vores forventning. Ikke fordi det overhovedet skal italesættes som et problemområde, for det er det ikke. Men det vil da være rigtig godt, hvis vi kan skabe noget, der skaber bedre tryghed – det vil alle være glade for”. Forventningen blandt aktørerne, er altså, at det kommende mødested vil kunne virke utryghedsforebyggende. Enkelte beboere nævner også kriminalitet og håber at det kommende byrum kan bidrage til at *“særligt de unge ikke går over til kriminalitet”* og *“provide a nice space for children [and/to] keep them of the gangs”*.

3.5 Konklusion på baselinestudiet af Boldspilslaboratoriet i Titanparken

Titanparken ligger i en del af Ydre Nørrebro, som ikke har oplevet samme stigning i attraktivitet som andre dele af bydelen. Selvom caféer og butikker begynder at blive etableret i lokalområdet, er der, ifølge de interviewede aktører, umiddelbart ikke en tilflytning af ressourcer stærke personer, hverken i AKB Titanparken eller i området omkring. Dette besværliggør potentielt mødet mellem mennesker på tværs af socioøkonomiske skel i det kommende byrum, simpelt hen fordi de fleste beboere i lokalområdet har samme lave socioøkonomiske ressourcer.

Som det ser ud nu, bliver boldbanen ved parkeringspladsen, hvor det kommende mødested skal anlægges, kun brugt i mindre grad. Til trods for, at der ikke er andre fodboldbaner i umiddelbar nærhed af Titanparken, er det blot en sjettedel af beboerne, der angiver, at de benytter sig af banen på nuværende tidspunkt. Med undtagelse af enkelte arbejdsgrupper

i boligforeningen, ses der ydermere en lav grad af beboerorganisering, hvilket på den ene side betyder, at der ikke har været nogen modstand mod *Boldspilslaboratoriet*, men samtidig bidrager dette til en bekymring for, at beboerne ikke kommer til at føle medejerskab over det kommende byrum, fordi de ikke har været involveret i processen i høj nok grad. Processen omkring *Boldspilslaboratoriet* har været relativt kort og beboerinddragelsen til en vis grad overfladisk. Dette skyldes, at projektet i høj grad er et spin-off af projektet om *Bevægelsestovet*, og ikke på samme måde er blevet modnet blandt de beboere, som forventes at skulle gøre brug af det. Desuden har der været behov for at ansætte Søren-Emil Schütt for at sørge for, at der blev lavet borgerinddragelse, simpelthen fordi ressourcerne ikke i tilstrækkelig grad var til stede internt i AKB Titanparkens organisation. Da denne ansættelse først har fundet sted fra 2023, har inddragelsesprocessen været kort. Dog viser beboerundersøgelse, at 40 % af de adspurgte beboere har kendskab til projektet, og hele 70 % af disse angiver, at de har talt med andre beboere om projektet. Dette tegner et billede af, inddragelsesprocessen i nogen grad har båret frugt trods den korte proces, i hvert fald hvad angår kendskab til projektet blandt beboerne.

Selvom projektet om *Boldspilslaboratoriet* har kunnet høste erfaringer fra processen med *Bevægelsestovet*, har der også været ting i planlægningsprocessen, der er unikke for dette sted. Herunder samarbejdet med Københavns Professionshøjskole om at bygge hen over to matrikler, og på den måde kunne skabe et større og sammenhængende byrum. At Københavns Professionshøjskole i januar 2024 trak sig fra projektet, få måneder før anlægningsfasen skulle i gang,

viser dog, at denne inddragelse af flere aktører på den ene side kan resultere i en nytænkning af planlægningsprocessen og nedbrydelse af forvaltningsmæssige siloer, men på den anden side, som det er tilfældet her, også kan gøre projektet mere sårbart.

Samme problematik kan risikere at opstå i forbindelse med anlægningen af et nyt sundhedshus, som er en af grundene til, at Sune Oslev forventer, at det nye byrum bliver en succes. Her skal et projekt planlagt uden for 'Fælles Rum'-regi både anlægges og i nogen grad blive en succes, førend det vil kunne have en afsmittende effekt på de møder, der ønskes i *Boldspilslaboratoriet*. Spørgsmålet er, om forventningen om, at samarbejdet mellem Københavns Professionshøjskole og *Nørrebro Samles På Banen* har været bærende for de positive forventninger, hvad angår sociale møder, eller om møder vil komme til at opstå alene på baggrund af facilitering af fodboldtræning og andre aktiviteter på stedet. Både de interviewede aktører og beboere er i hvert fald positivt stemt over for sandsynligheden for at møde nye mennesker. Beboerne er endda mere positivt stemt i forhold til, at de personligt vil møde nye mennesker, end tilfældet er for Lundtoftegade. Desuden er forventningen, at det kommende byrum vil kunne øge trygheden i området og tilgængeliggøre foreningsidræt, også for mennesker for hvem Fælledparkens boldbaner ligger uden for deres mobilitetsradius. Hvorvidt disse visioner vil kunne indfries i den nye situation, hvor Københavns Professionshøjskoles matrikel ikke umiddelbart kan inddrages i *Boldspilslaboratoriet*, er uvist.

4. Samlet konklusion for projektet Nørrebro Samles På Banen

Projektet *Nørrebro Samles På Banen* bygger på en delt vision mellem den lokale fodboldklub Nørrebro United og de to almene boligforeninger AKB Lundtoftegade og AKB Titanparken. Formålet med projektet er at forbedre udsatte borgeres adgang til idræt, sundhed, fællesskab og medborgerskab og styrke fællesskabet i byen. Dette gøres ved at åbne og omdanne de almene boligforeningers gårdrum til de to semi-offentlige mødesteder, *Bevægelsestovet* og *Boldspilslaboratoriet*. Intentionen med *Nørrebro Samles På Banen* er at skabe møder og bygge bro mellem mennesker henover socioøkonomiske og geografiske skel.

Projektet er forankret hos de lokale boligforeninger AKB Lundtoftegade og AKB Titanparken og fodboldklubben Nørrebro United, som ud over at stå for den konkrete organisering også har ageret tovholder på udviklingen af projektet. *Nørrebro Samles På Banen* bygger videre på et allerede etableret samarbejde om foreningsfodbold på en af AKB Lundtoftedades boldbaner. Projektorganiseringen er mangefacetteret, både lokalt, men også i en overordnet ramme for boligsocialt arbejde. Ud over samarbejdet mellem Nørrebro United og de lokale boligforeninger, er der indgået samarbejde med blandt andet Københavns Kommunes Kultur- og Fritidsforvaltning, KAB, Landsbyggefonden og Københavns Professionshøjskole. *Nørrebro Samles På Banen*, og dets to mødestedsprojekter, *Bevægelsestovet* i Lundtoftegade og *Boldspilslaboratoriet* i Titanparken, er et unikt og banebrydende byudviklingsprojekt, idet det er første gang, at der skabes et semi-offentligt byrum på matrikler, der er ejet af almene boligforeninger.

Det nytænkende i at planlægge semi-offentlige byrum på almen jord og erfaringerne herfra kan sandsynligvis bruges i kommende projekter. Dette er dog mest væsentligt i tæt bebyggede områder med et minimum af offentligt ejet jord, som for eksempel Københavns Kommune, hvor der kan være et behov for at indtage alment ejet jord for at indfri ønsker om etablering af nye byrum. Desuden kan denne konstruktion være relevant i tilfælde, hvor facilitetens nærhed til de beboere, man ønsker at involvere i foreningsidrætten, er så væsentlig, at placering på almen jord er den bedste løsning.

I forbindelse med den mangefacetterede projektorganisering og inddragelsen af de mange forskellige aktører, er det også helt nyt, at to store velfærdsinstitutioner, Københavns Kommune og den almene sektor samarbejder omkring finansiering til brug, drift og facilitering af et byrum, der forbliver ejet af den almene boligsektor. Dette bliver muliggjort gennem

gennemarbejdede brugsaftaler, hvor der fastlægges såvel offentlig, som foreningsbaseret adgang til de nye mødesteder, samtidig med at gårdrummene skal opleves som forholdsvist private for de lokale beboere. Erfaringerne med hensyn til brugsaftalen kan hjælpe i kommende projekter. I projekter inden for *Nørrebro Samles På Banen* vil brugsaftalen sikkert kunne bruges mere eller mindre ordret, som det var tilfældet med *Boldspilslaboratoriet* i Titanparken. Mens det i projekter, hvor andre civilsamfundsaktører er involverede, vil kunne bruges som inspiration til proces og udformning, Disse erfaringer kan forhåbentlig betyde, at lignende fremtidige projekter kan planlægges og udføres hurtigere, end det har været tilfældet med *Bevægelsestovet*.

De involverede aktører beskriver *Bevægelsestovet* i Lundtoftegade som *Nørrebro Samles På Banens* flagskibsprojekt. Det er således også *Bevægelsestovet* i Lundtoftegade, der har været brugt som en skabelon for *Boldspilslaboratoriet* i Titanparken både hvad angår selve facilitet og facilitering, samt aktørkreds og formål. Det er dog tydeligt, at de to mødestedsprojekter også er forskellige på flere punkter, til trods for de ovenstående ligheder, deres relative nærhed rent geografisk samt potentialet for at erfaringsudveksle og genbruge eksempelvis brugsaftaler.

En vigtig forskel er organiseringsgraden blandt beboere. Her har AKB Lundtoftegade et langt stærkere beboerdemokrati, og har som sådan kunne køre processen med *Bevægelsestovet* ved hjælp af frivillige kræfter alene. Helt anderledes ser det ud i AKB Titanparken, hvor projektet om *Boldspilslaboratoriet*, for i tilfredsstillende grad at kunne involvere beboerne, har været nødt til at hyre foreningen Til Vægs ind for at kunne trække på deres erfaringer fra den lange inddragelsesproces i AKB Lundtoftegade. Beboerundersøgelsen viste, at kendskabet til de enkelte mødestedsprojekter i *Nørrebro Samles På Banen* var næsten lige så stort i AKB Titanparken (40 %) som i AKB Lundtoftegade (47 %) til trods for den kortere proces. Det har altså virket at ansætte en erfaren beboerdemokrat til at facilitere inddragelsesprocessen, men der udtrykkes dog stadig bekymring for, hvorvidt beboerne i AKB Titanparken kommer til at føle ejerskab over *Boldspilslaboratoriet*. Denne bekymring findes ikke i AKB Lundtoftegade, hvor planlægnings- og inddragelsesprocessen har været markant længere, og visionerne om facilitet og facilitering omkring *Bevægelsestovet* er skabt i samarbejde med de lokale beboere. Hvorvidt andre boligområder, enten i eller uden for Nørrebro, vil kunne lave tilsvarende projekter med

Bevægelsestovet i Lundtoftegade som skabelon, afhænger således af den lokale tradition for beboerdemokrati og beboerengagement i den specifikke boligforening, eller i nogen grad af hvem der bliver hyret til at facilitere en beboerinddragelsesproces. Disse faktorer kan ikke tages for givet, og er noget man bør være opmærksom på inden nye projekter igangsættes.

Også boligområdernes lokalitet kan have en indvirkning på, hvorvidt Realdania og Lokale og Anlægsfondens hovedformål med 'Fælles Rum', nemlig at skabe møder på tværs af socioøkonomi og geografiske skel, kan lykkes. AKB Lundtoftegade er til sammenligning med AKB Titanparken beliggende i en tilsyneladende mere attraktiv og socioøkonomisk ressourcestærk del af byen. Dette betyder, at sandsynligheden for, at mennesker med høj socioøkonomisk kapital kommer til at besøge *Bevægelsestovet*, er højere, simpelthen fordi der er en større koncentration af ressourcestærke beboere blandt naboerne til AKB Lundtoftegade, end blandt naboerne til AKB Titanparken. Sandsynligheden for at indfri formålet med 'Fælles Rum' er således afhængig af den lokale kontekst.

Desuden er den unikke aktørgruppe i *Nørrebro Samles På Banen* vigtig at holde sig for øje, når projektet skal agere inspirationskilde for fremtidige projekter. Nørrebro United har en stærk social profil, hvilket uomtvisteligt har betydning for deres lokale engagement og involvering i projektet samt på den måde, brugsaftalerne er beskrevet. Desuden repræsenterer Nørrebro United også fodbold, hvilket er en stor og veletableret foreningssport i Danmark. Dette har muligvis indflydelse på hvor stort outreach foreningen har i forhold til brugere og borgere og på hvor stor politisk støtte, der kan etableres. Dette understøttes af Mike Brandt, der siger: *"Fodbolden - det er jo virkelig en mastodont. De er store, de er veletablerede, de har knowhow, de har politiske indgange. De kender alt muligt (...) det kræver en del viden om organisering, om det kommunale osv., og også en vis grad af organisering omkring foreningslivet. Som jo kan være sværere at løfte for nogle af de lidt mindre foreninger, eller for nogle af de lidt spæde, eller for nogle af dem, der beskæftiger sig med noget nicheagtigt"*. Det er altså ikke nødvendigvis en hvilken som helst forening der ville kunne agere bindeled mellem det almene og det offentlige i kommende projekter.

Størrelsen på boligforeningens matrikel, eller nærmere bestemt det område, som afsættes til denne type projekter, er ligeledes væsentlig at holde sig for øje. AKB Lundtoftegade er oprindeligt anlagt med meget store gårdrum, og det har derfor været muligt at tænke større og skabe et sammenhængende, men stadig zoneinddelt byrum, der giver plads til både høj aktivitet og en rolig beboerzone. Omvendt er AKB Titanparken et mindre boligområde, og har, for at kunne planlægge et stort byrum, samarbejdet med Københavns Professionshøjskole om at bygge over to matrikler. Dels har det juridisk og planlægningsmæssigt vist sig at være udfordrende, dels har det gjort projektet mere sårbart, da flere matrikelejere er involveret. Denne sårbarhed blev tydelig, da Københavns Professionshøjskole var nødsaget til at trække sig fra projektet om etablering af *Boldspilslaboratoriet* i januar 2024. Hvad det kommer til at betyde for det kommende mødested er i skrivende stund uvist.

På baggrund af baselinestudiet kan det således konkluderes at der, til trods for mange lighedspunkter de to cases imellem, er betydelige problematikker forbundet ved at tænke *Bevægelsestovet* som en skabelon, der kan overføres direkte til kommende projekter i alment regi. Tilsvarende bør AKB Lundtoftegade ikke italesættes som en repræsentativ boligforening, men bør anerkendes for det unikke engagement og den aktivistiske organisering, som lever her. Som Mike Brandt konkluderer: *"Så der tror jeg altså, at Lundtoftegade er et særligt godt eksempel. Men også et eksempel med nogle præmisser, som kan være lidt svære at genskabe alle mulige andre steder. Fordi der har sol og måne og stjerner virkelig stået helt rigtigt"*.

Slutteligt viser baselinestudiet af *Nørrebro Samles På Banen* og dets to tilhørende mødestedsprojekter *Bevægelsestovet* og *Boldspilslaboratoriet*, at de involverede aktører særligt understreger vigtigheden af, at etableringen af et flot og godt designet byrum ikke vil være tilstrækkeligt for at forløse potentialet om at skabe sociale møder på tværs af socioøkonomiske og geografiske skel. Således bliver facilitereingen af de kommende mødesteder flere gange italesat som afgørende for, hvordan de kommende byrum rent faktisk bliver til mødesteder. Dette argument understøttes blandt andet af Søren-Emil Schütt, der siger: *"Det tror jeg også var noget af det, vi indså under rejsen (...) det vigtige er, at man har noget at mødes om. Og det kræver, at nogen faciliterer det møde"*.

5. Forskningsprojektet 'Mødesteder som løftestang for social mobilisering i udsatte boligområder'

Forskningsprojektet 'Mødesteder som løftestang for social mobilisering i udsatte boligområder', finansieret af Realdania, Lokale og Anlægsfonden og Københavns Universitet, har til formål at undersøge, hvordan planlægningen og opbygningen af fysiske mødesteder i og omkring boligområder, der politisk karakteriseres som 'udsatte', kan bidrage til etablering af sociale relationer og styrke den lokale stedstilknytning, og hvordan dette potentielt kan bidrage til social mobilisering. For at opnå dyb viden om, hvordan og hvorvidt etableringen af fysiske mødesteder og faciliteringen af disse har potentiale som løftestang for social mobilitet, undersøges 4 mødestedsprojekter, der indgår i Realdanias og LOAs fælles kampagne 'Fælles Rum'. Disse er projektet *Haven* i boligområdet 3B Folehaven i Valby, København, projektet *Friheden* i boligområdet Lindholm på Østerbro, Nykøbing Falster, projektet *Lanternen/Den Grønne Arena* i bydelen Aalborg Øst, Aalborg samt projektet *Nørrebro Samles På Banen*, der involverer mødestedsprojekterne *Bevægelsestovet* i AKB Lundtoftegade og *Boldspils-laboratoriet* i AKB Titanparken på Nørrebro i København. Forskningsprojektet bliver gennemført over otte år med fire feltstudiefaser og en afsluttende fase.

1. feltfase Baselinestudie (juni - sep. 2021, sep.-nov. 2022, sep.-nov. 2023): I projektets første feltbesøg besøges lokaliteterne for de kommende mødesteder. Her laves stedsanalyse af lokaliteterne samt alternative mødesteder i nærområderne. Her beskrives stedernes fysiske attributter; Hvordan ser stederne ud? Hvilke adgangsveje og/eller barrierer for adgang findes der? Herudover bliver der lavet observationsstudier og spørgeskemaundersøgelser med brugere af stederne; Hvordan bliver stederne (såvel lokaliteten for det kommende mødested, samt alternative mødesteder) brugt? Hvem bruger dem? Og initierer de umiddelbart møder? Desuden spørges til de kommende mødesteder: Kender lokalbefolkningen til projekterne? Hvordan forholder man sig til de kommende mødesteder i lokalmiljøet?

Ydermere bliver der gennemført en beboerundersøgelse med beboere i nærområderne omkring de kommende mødesteder, der belyser flere af de samme spørgsmål som brugerundersøgelsen, dog med et specifikt beboerfokus. Til sidst bliver kerneaktører interviewet for at skabe et en dyb projektforståelse – der bliver udarbejdet en projektarkæologi og involverede aktørers forståelse for projektet og dets formål og potentialer bliver belyst.

2. feltfase Ekstensivt genbesøg (del A: aug.-okt. 2024, del B: aug.-okt. 2025): I anden feltfase vil der omkring åbningen af de enkelte mødesteder foretages observation samt fokusgruppeinterviews med hhv. brugere og involverede aktører (projekt partnere, interessenter, planlæggere, styregruppe, ansatte, frivillige) af det konkrete mødested. Her undersøges, hvordan det går med de planlagte mødesteder. Er de blevet færdigetableret og er aktiviteterne omkring dem sat i gang? Er de besøgt af de ønskede brugere? Hvordan bliver de brugt? Og hvilke nye relationer er der skabt?

3. feltfase Ekstensivt genbesøg (del A: aug.- okt. 2025, del B: aug.- okt. 2026): I projektets 3. feltfase, ca. et år efter i ibrugtagning af de enkelte mødesteder foretages observationer samt fokusgruppeinterviews med hhv. brugere og involverede aktører (projekt partnere, interessenter, planlæggere, styregruppe, ansatte, frivillige) af det konkrete mødested. Her undersøges, hvordan det går med de planlagte mødesteder. Er alle planlagte aktiviteter omkring dem sat i gang? Er de besøgt af de ønskede brugere? Hvordan bliver de brugt? Og hvilke nye relationer er der skabt? Desuden foretages en beboerundersøgelse for at undersøge deres brug af mødestederne, og deres forhold til stedet.

4. feltfase Intensivt genbesøg (maj-okt. 2027): I projektets 4. fase består feltarbejdet af observation af mødestederne, fokusgruppeinterviews med brugere, 'involverede aktører', samt lokale borgere, der ikke har brugt mødestederne plus individuelle dybdegående interviews med projektpartnere og brugere 2-3 år efter ibrugtagning. Formålet med det intensive genbesøg er at undersøge, hvad der har virket ved mødestederne, hvilke relationer, der er opstået, hvad relationerne har ført med sig; hvilke barrierer der er for udsatte borgeres brug af mødestederne, og hvad der er behov for at understøtte og udvide de positive relationer, der er etableret.

Slutfase (nov. 2027 – dec. 2028): På baggrund af de fire undersøgelsesfaser laves en komparativ analyse af de forskellige typer af planlægningsprocesser og mødesteder, der indeholder forskellige typer af aktiviteter understøttet af forskellige aktører. Desuden afholdes en mini-konference for interessenter fra bl.a. filantropiske foreninger, planlægningsmyndigheder og boligforeninger, hvor projektets resultater vil blive præsenteret, og mødesteders potentiale (inkl. etableringsproces og aktiviteter i det etablerede mødested), som løftestang for social mobilisering af udsatte borgere vil blive diskuteret mere generelt.

6. Referencer

- Afdelingsbestyrelsen AKB Lundtoftegade (2023) *Lundens foreninger og aktiviteter. Lundposten, Marts 2023.*
https://issuu.com/lundposten/docs/lundposten_nr_1._marts_2023
- Kvist & Schütt (2021): *Et ufærdigt sted. Social Kritik 164: 16-25*
- Københavns kommune (2007) *Haraldsgadekvarterets områdeløft.*
<https://www.kk.dk/sites/default/files/agenda/c594e632ad5536fa11cc62597a461e8ada5aae96/24-bilag-8.pdf>
- Københavns Kommune (2021). *Kvarterplan Områdefornyelsen ved Skjolds Plads 2021-2026.*
https://kk.sites.itera.dk/apps/kk_pub2/index.asp?mode=detalje&id=2363
- Københavns Kommune. (2013) *EVALUERING Haraldsgadekvarterets Områdeløft 2007-2013*
https://byfornyelsesdatabasen.dk/file/415380/Evaluering_Haraldsgadekvarterets_Omraadeloef_t_web.pdf
- Københavns kommune (2023) *Lundtoftegade forandringsplan*
<https://www.kk.dk/sites/default/files/agenda/a44ba19d-d9e9-4e78-9ff1-29c02b1ed54c/c435f305-802c-4d2a-8fc7-312be7124b05-bilag-2.pdf>
- Landsbyggefonden (2021) *Strategisk samarbejdsaftale om boligsocial indsats.*
<https://nørrebrobyggerne.dk/wp-content/uploads/2022/04/Boligsocial-helhedsplan-NoerrebroByggerne-2021-2024-004.pdf>
- MASU Planning (2022a) *168A Nørrebro samles på banen. Byggesagsbeskrivelse.* København: MASU
- MASU Planning (2022b) *NØRREBRO SAMLES PÅ BANEN.* København: MASU
- MASU Planning (2024) *NSPB TITANPARKEN.* København: MASU
- McMahon, E. & Skytt-Larsen, C.B. (2021): Urban social regeneration through local sports clubs: a case study of Ballymun, Dublin and Setanta GAA. *Sport in Society*, 24: 1649-1666.
- Nielsen (2024a): *Bevægelsestorvet - Nørrebro Samles På Banen Stedsanalyse af Lundtoftegade, Nørrebro, København.* IGN Rapport, januar 2024. København: Institut for Geovidenskab og Naturforvaltning, Københavns Universitet.
- Nielsen (2024b) *Boldspilslaboratoriet - Nørrebro Samles På Banen Stedsanalyse af Titanparken, Nørrebro, København.* IGN Rapport, januar 2024. København: Institut for Geovidenskab og Naturforvaltning, Københavns Universitet.
- Nilsth, I. (2022). *Referat af afdelingsmøde i 10-65 Titanparken.*
https://cms5243.sfststatic.io/upload_dir/docs/Referater-og-indkaldelser/2022-04-27-Beboermoede-Referat.pdf
- Realdania (2018): *Pressemeddelelse: Fælles Rum – nye mødesteder skal binde byen sammen.*
<https://realdania.dk/projekter/faelles-rum>
- Realdania (2020): *Pressemeddelelse: Mødesteder i fire boligområder styrker sammenhæng i byen.*
<https://realdania.dk/nyheder/2020/02/faelles-rum-050220>
- Økonomi- & Indenrigsministeriet (2018) *Publikation: Ét Danmark uden parallelsamfund.*
<https://www.regeringen.dk/aktuelt/publikationer-og-aftaletekster/et-danmark-uden-parallelsamfund/>

KØBENHAVNS UNIVERSITET

INSTITUT FOR GEOVIDENSKAB
OG NATURFORVALTNING

ROLIGHEDSVEJ 23
1958 FREDERIKSBERG

TLF. 35 33 15 00
IGN@IGN.KU.DK
WWW.IGN.KU.DK